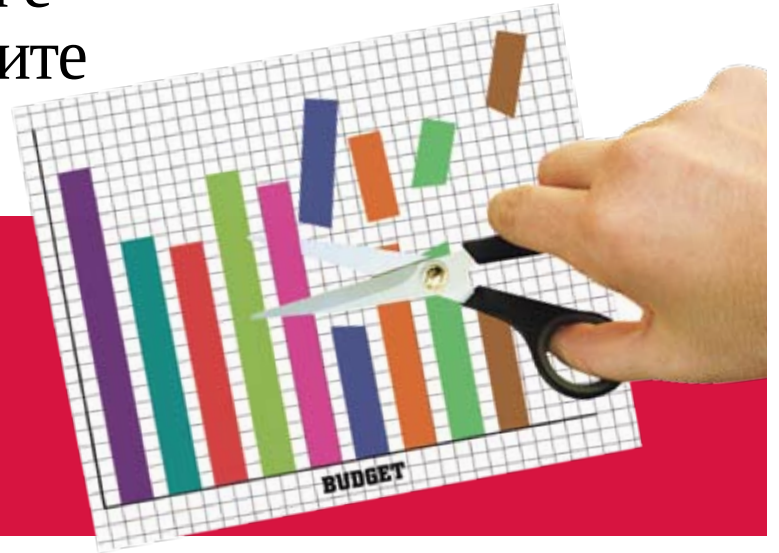

Компании ▶ 12

“Бул Инс”: Очакваме още увеличение на “Гражданската отговорност”

Тема на деня ▶ 8-9

Икономистите:
За 2012 г. бюджетът да е балансиран, а прогнозите консервативни

Пари

BONNIER

pari.bg

Петък

16 септември 2011, брой 176 (5236)

USD/BGN: 1.41778
▼ -0.48%
Българска народна банка

EUR/USD: 1.37950
▲ +0.48%
Българска народна банка

Sofix: 365.46
▼ -0.01%
Българска фондова борса

BG40: 119.69
▲ +0.91%
Българска фондова борса

цена 1.50 лева
9 770861 560012 >

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ПРЕДУПРЕДИ:

ИКОНОМИКАТА ЗАМРЪЗВА

”Прогнозите се влошават и се очаква до края на годината европейската икономика да се окаже в застой

Оли Рен,
еврокомисар по икономическите въпроси

Брюксел очаква ръстът през третото и четвъртото тримесечие на годината да намалее съответно до 0.2 и 0.1%. Комисията обаче не очаква нова рецесия, а пазарите реагираха позитивно на намерението на Ангела Меркел и Никола Саркози да задържат Гърция в еврозоната ▶ 11

Свят ▶ 10

ВР носи основната отговорност за разлива в Мексиканския залив

Компании ▶ 14

Фирма на сина на Иван Драшков ще ремонтира хижа "Мусала"

Weekend ▶ 22-23

Градско стопанство

Как богатият избор на “пластмасови” зеленчуци мотивира хората от града да практикуват земеделие на терасата

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Томислав Дончев

Министърът по управление на средствата от ЕС Томислав Дончев бе удостоен с Орден на Короната на Кралство Белгия. Отличieto се връчва за значими артистични, литературни или научни заслуги, както и за принос в областта на дипломатията или за изключителна служба в името на заслужаваща си кауза.

Губещ
Башар ал Асад

Европейските генутати поискаха сирийският президент Башар ал Асад да се оттегли незабавно от поста си. В резолюция, приета вчера, те настояха и за спиране на насилието срещу протестиращите в Сирия, предаде пресслужбата на Европейския парламент.

Мнение

►Наглостта на комунистите мина всякакъв предел, те не могат и не желаят да разберат, че са излишен ТРОСКОТ в нивата българска. Какво се прави с троската, братя българи: Скубе се с корен, суши се и се изгаря да не би да завали и да го съжиби.

~Веселин

Коментар

Ненаученият урок

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

pari.bg Топ 3

1 Замазването. Приятелският огън изнерви кандидат-президента на ГЕРБ. Противно на твърдението на Цветан Цветанов, Росен Плевнелиев отрече да му е искан подкуп и определи случващото се като "компроматна война".

2 "България Ер": Не се чувстваме виновни, направихме достатъчно за "Алма Тур". Това казва в интервю за в. "Пари" Мария Стоянова, търговски директор на "България Ер".

3 Трайчо Трайков: Не мога да преглътна евтиното политическо заиграване отялво с туристическия бранш. Свидетели сме на агресивна кампания срещу българския туризъм, категоричен е икономическият министър.

Помните ли юли месец - на прага на най-активния период от летния сезон, страната ни беше застрашена да остане без самолетно гориво заради отнетия лиценз на "Лукойл Нефтохим". Кризисни щабове, съвещания на министри, шефове на агенции... след няколко спонтанни изявления на управляващите льсна добре известната на всички истина - практически монопол на "Лукойл" у нас - както при автомобилното, така и при самолетното гориво. Това беше потвърдено дори и от две съдебни инстанции - Софийския административен съд и Върховния административен съд. В техни определения се казваше, че ако бургаската рафинерия спре работа, без гориво ще останат столичният градски транспорт, трите основни летища в страната, както и държавните железници.

Ситуацията повече от месец след тази криза е следната: Ученикът отново не си е научил урока. Въпреки констатациите, които

Елина Пулчева
elina.pulcheva@pari.bg

Държавата винаги ще получава слаб 2 на урока за монопола

бяха направени от управляващите тогава, днес държавата отново създава условия да бъде зависима от въпросната компания. Проверка на в. "Дневник" в регистъра за обществени поръчки показва, че

агенция "Държавен резерв и военновременни запаси" обявява поръчка за съхранение в лицензирани складове на задължителни запаси от керосин Jet A-1. Условието обаче са зададени така, че избраният да е един - добре познатият герой от августовските горивни драми. В мотивите за избора на процедурата е записано, че в регистъра на "Държавен резерв и военновременни запаси" са вписани складове за съхранение на реактивно гориво на три дружества - "Лукойл Нефтохим Бургас" АД, "Лукойл България" ЕООД и "Сакса" ООД.

Но... от трите изброени дружества "покана" за участие в процедурата се изпраща само до "Лукойл Нефтохим Бургас". Причината - "оперативната вместимост на регистрираните складове на останалите дружества не е достатъчна за съхранение на количеството реактивно гориво, предмет на обществената поръчка". Въпросните количества са 3569.103 тона гориво.

До момента обявените обществени поръчки с предварително заложили условия, така че конкретна фирма да бъде избрана, се смятаха за несъстоятелни. Факт е, че преди месец държавата извади от резерва си над хиляда тона керосин и сега трябва да ги попълни. Как точно държавните служители са сметнали, че нужното в момента количество е 3569.103 тона, не е ясно. На въпрос на колегите защо се налага това попълване, отговор все още няма. А дали ако беше обявено по-малко количество, и останалите два участника ще можеха да участват? Единият от тях отново е от групата на "Лукойл". Другият обаче - "Сакса", поне на пръв поглед според Търговския регистър няма нищо общо с гореспоменатите. Дали пък включването му нямаше да направи по-честна обществената поръчка? Въпрос, на който може би никога няма да намерим отговор. Но за пореден път е повод да си направим извода - явно държавата винаги ще получава слаб 2 на урока за монопола. **□**

НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: business@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

ВИЗУАЛЕН РЕДАКТОР И РЕДАКТОР ПРИЛОЖЕНИЯ
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg

Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395846
ani.kodzhaiwanova@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Елина ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Филип БУРОВ - 4395857
filip.burov@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg

Изгика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Ивана ПЕТРОВА - 4395818
ivana.petrova@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395896
plamen.dimitrov@pari.bg
Кина ДРАГНЕВА - 4395875
kina.dragneva@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395871
teodora.musseva@pari.bg
Златина ДИМИТРОВА - 4395845
zlatina.dimitrova@pari.bg
Владислав РАШКОВ - 4395845
vladislav.rashkov@pari.bg
Илия ТЕМЕЛКОВ - 4395877
ilia.temelkov@pari.bg

Ангел СИМИТЧИЕВ - 4395865
angel.simitchiev@pari.bg

УЕБ РЕДАКТОРИ
Билана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg

ФОТООТДЕЛ
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg

Емилия КОСТАДИНОВА
Боби ТОШЕВ - 4395879

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ
Мая ПИСАРСКА - 4395882
maia.pisarska@pari.bg

Вихър ЛАСКОВ
Красимира МИТЕВА
Ева КОИЧЕВА

Светла ИВАНОВА
Стела МИХОВА

РЕКЛАМА
4395872, 4395822, 4395827,
4395847, 4395856
ФАКС: 4395826

АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 4395831, 4395853
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815

ПЕЧАТ: ПЕЧАТНИЦА СОФИЯ ЕООД
ISSN 0861-5608

BONNIER

Цитат

Водеца: Имаме връзка по телефона с премиера Бойко Борисов, добро утро.

Бойко Борисов: Добър ден е при нас.

Водеца: Да започнем оттам, Цветанов откога знае според вас, ние правихме вчера опит да се свържем с него, но не се получи...

Бойко Борисов: Ше започнем, само че от друго

място. Ше започнем с друго. Първо, честит първи учебен ден на учениците и така както им обещах, когато бях кмет, този битпазар, който представляваше Околоръстният път, ще бъде най-красивата магистрала - 49 км, в София. Вчера я пуснахме и вече всички квартали може да я ползват.

► Премиерът Бойко Борисов прег БТВ

Отлагане

Новите шефове на общински фирми ще бъдат избрани след изборите

Предстои избиране на ръководства на 20 търговски дружества и 45 поликлиники и болници

До месец след като следващият Столичен общински съвет встъпи в длъжност, трябва да обяви конкурси за избиране на ръководства на общинските дружества. С конкурсите трябва да бъдат избрани членове на съветите на директорите в 20 търговски дружества, собственост на общината, както и на 45 поликлиники и други лечебни заведения. Договорите за управление

на някои от шефовете на общински дружества вече изтекоха, а при други това ще стане в следващите месеци.

Конкурсите

„Оставяме подбора на следващия общински съвет, за да няма обвинения, че искаме да сложим хора на ГЕРБ в дружествата, въпреки че е заложено конкурсно начало”, обяви председателят на Столичния общински съвет Андрей Иванов. Той обясни, че ръководствата на общинските дружества трябва да се назначават с конкурси и се налага провеждането на нови конкурси в част от

дружествата поради изтекли срокове. „Досега сме провеждали конкурси за редица от общинските дружества, за редица от тях не сме провели по обективни причини, но в момента се налага провеждане на нови конкурси във връзка с изтеклите срокове на проведените конкурси на част от дружествата”, каза още Иванов.

Оправданието

По думите на Иванов те обаче няма да бъдат проведени сега, за да не може съветниците от ГЕРБ да бъдат обвинени, че назначават свои хора в края на мандата. При провеждането на конкурси

обаче тази хипотеза по правило е изключена, освен ако те не са нагласени. Бордовете на общинските дружества винаги са били гореща тема, защото всяко мнозинство в общинския съвет се опитва да сложи свои хора там. Освен това те са и място за злоупотреба, като включително миналия месец стана известно, че в част от фирмите заплатите са сериозно завишени. Тогава съветът реши да промени правилата за формирането им, а кметът Йорданка Фандъкова поиска от управителите да преразгледат договорите за управление и да премахнат привилегиите.

► „Няма да има обвинения, че искаме да сложим хора на ГЕРБ в дружествата”, твърди председателят на общинския съвет Андрей Иванов

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Първи учебен ден

► 600 хиляди ученици прекариха днес прага на класните стаи, от тях 63 хиляди са първолаци

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

В броя четете още**Пазари ► 13**

КФН намери решение на проблема с понижените рейтинги на банките

Компании ► 15

Брокер на UBS донесе загуби за над 2 млрд. USD от незаконни сделки

потребителски кредит

ВНОСКА

Потребителски кредит за обединение на задължения

Сега с възможност за допълнителна сума в брой

АТРАКТИВНИ УСЛОВИЯ ПО ПОТРЕБИТЕЛСКИ КРЕДИТИ

- Една месечна вноска в една банка
- Валута – лева и евро

ГПР е 14,29% за потребителски кредит за обединение на задължения, в размер на 8 900 лв., за срок от 84 м., с променлива годишна лихва 11,75% – при превод на работна заплата и поръчител и включени: такса при кандидатстване 40 лв.; такса за отпускане на кредит и комисиона за клиентско обслужване – 2,95% събира се еднократно върху размера на усвоената сума; месечна такса за обслужване на разплащателната сметка – 2,50 лв. Общата дължима сума по кредита е 13 609,99 лв., месечната вноска е 155,92 лв. Повече информация на www.postbank.bg

20 години въгъновени от вас

Postbank

Член на Eurobank EFG Груп

www.postbank.bg

0800 18 000

Правното име на Пощенска банка е Юробанк И Еф Джи България АД

Трайков: Спорът е кампания срещу българския туризъм

Според икономическия министър руските туроператори е трябвало да се погрижат за блокираните туристи

” Правителството извозва българския туризъм към небитието с неподготвеността и незнанието си

Румен Петков,
депутат от Коалиция за България

” Някой е извозил и вас да предприемете политическа атака в рамките на предизборната кампания, за да убедите хората колко некадърни са управляващите

Трайчо Трайков,
министър на икономиката, енергетиката и туризма

“Вече няколко дни сме свидетели на безпомощна, неаргументирана, но затова пък агресивна кампания срещу България и българския туризъм.” Това заяви вчера от парламентарната трибуна министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков. Изслушването му бе поискано от Коалиция за България във връзка с кризата със стотиците блокирани в България руски туристи през уикенда. Ден по-рано от партията поискаха оставката на министъра и неговият заместник с ресор туризъм Иво Маринов. Според Трайков държавата е била заложник във “водевилна търговска война

между две компании”, а междуременно опозицията и по-конкретно една партия е “вдигнала знамена” на гърба ѝ, на този на туристите и на работещите в туристическия бизнес.

(Анти)рекламата на туризма

Трайков коментира, че през миналата година държавата е предприела рекламна кампания, която е довела до 40% повече издадени руски визи и до 24% повече руски туристи в България само през летния сезон. “Това петно притеснява и мен, но не може да ме накара да преглътна евтино политическо заиграване с туристическото законодателство

на страната и на ЕС”, каза Трайков. Според него обвиненията, че държавата не е направила всичко необходимо, за да защити интересите на туристите в подобни ситуации не е основателно. Трайков отново акцентира, че всяка държава има право на избор дали да въведе гаранционен фонд, банкова гаранция или професионална застраховка, а изборът на България се е спрял върху последния вариант. Той посочи, че това е бил изборът и на редица държави като Белгия, Чехия, Словакия, Австрия и Германия и др. В случая обаче туроператорът, с който са сключили договор, носи отговорност, а това са руски компании,

посочи министърът, с което прехвърли вината за забавянето на реакциите по извозването им към тях. Министърът коментира още, че зад искания за въвеждане на гаранционен фонд прозира желанието на големи туроператори, които искат да монополизират пазара. Ние обаче развиваме и специализирани видове туризъм, които се предлагат от малки туроператори, каза Трайков.

Кой кого извози

“Днес не можем да измерим какви ще бъдат щетите за българската икономика, но ако основните ни партньори в туризма като Русия, Естония и Финландия не изпра-

тят отново своите туристи на почивка в България, щетите може да надхвърлят и 1 млрд. EUR”, заяви депутатът от Коалиция за България Румен Петков, цитиран от Агенция “Фокус”. Според Петков правителството извозва българския туризъм към небитието с неподготвеността и незнанието си.

“След като вчера бяха извозени и последните руски туристи, останали от уикенда на наша територия, започвам да си мисля, че някой е извозил и вас да предприемете политическа атака в рамките на предизборната кампания, за да убедите хората колко некадърни са управляващите”, каза Трайков от парламентарната трибуна. Той

коментира и че всъщност голяма част от проблемите, в които го обвиняват, са наследство от предишното правителство. “Оставихте ни тотална енергийна зависимост, хаотично развит туризъм и икономика, която не е свързана с образованието и внедряването на иновации”, каза Трайков. Той предсказа и следващия повод, по който ще му бъде поискана оставката - “нагнетената истерия около шистовия газ, поставянето на знак за равенство между българо-руските отношения и проекта “Белене” въобще, работата ни по междусистемните газови връзки и предстоящия ни договор с “Газпром”.

Дарина Черкезова

И Киркоров тръгна да спасява туристите

Дори и руската естрадна звезда от български произход Филип Киркоров се намеси в спасяването на блокираните в България руски туристи. Той обяви, че е платил билетите на 7-8 от тях. “Аз съм българин и реших, че това е национален дълг на честта. Реагирах бързо и изпратих пари”, обяснява Киркоров.

В сряда вечерта бяха извозени последните около 140 руски туристи, които не успяха да се приберат по домовете си заради отменените през уикенда полети. До края на септември предстоят още три полета, като първият от тях трябва да се изпълни днес. От “България Ер” коментираха, че повече няма да изпълняват полети на “Алма Тур” и че сега за новите се договарят директно с чуждестранни

туроператори. В руските медии се появиха информации, че докато не се изпълнят и последните полети, опасност от възобновяване на кризата все още има.

В руските издания се появиха и първите интервюта с туристи, които са се прибрали по родните си места. Ия Нивикова от Санкт Петербург разказва пред в. “Взгляд”, че туристите са били настанени в добри хотели, били са хранени добре, имали са постоянна връзка с представител на туроператора си и дори им е била предоставена възможност да се обадят до Санкт Петербург от телефоните в офиса на “Алма Тур”. Единственият проблем за тях е бил, че са били изнервени, тъй като са били в готовност за тръгване във всеки момент.

Интервю с туристката Ия Нивикова за руския в. “Взгляд”

Единственият проблем бе, че се изнервихме

Според една от блокираните в България руски туристки ситуацията е била извънредна, така че догодина може пак да се върне в страната

►Ия, какви бяха преобладаващите настроения в лагера на руските туристи?

- Настроенията бяха различни. Първоначално всички бяха стресирани. Особено първия ден, когато седяхме и чакахме на летището. След това ни настана в хубав хотел в района на Бургас, четири звезди. Добре ни хранеха, а в битов план всичко беше нормално, грехота е да се оплакваме. Проблемът единствено беше в нервите, тъй като седяхме с готовите куфари

” Още не можем да си тръгнем от тази почивка, а вече ни предлагат нова. Беше много смешно

Ия Нивикова,
туристка от Санкт Петербург

и чакахме. Казваха ни, че не трябва да се отдалечаваме, постоянно да има връзка с нас. Особено тревожно беше в петък и събота, след това в неделя и понеделник бяхме по-спокойни.

►Имахте ли постоянна връзка с представител на туроператора?

- През първия ден на летището ни даваха справки, че полетът е забавен. През цялото време имаше представител на туроператора.

Помагаше ни с медицинските застраховки, тъй като те изтичаха в деня на заминаването, 9 септември. Беше ни предоставена възможност от офиса на “Алма Тур” да звъним във всеки град, оттам се обаждахме в Санкт Петербург.

►Ще търсите ли компенсации?

- Безусловно. От туристическата фирма ни казаха да отидем и да напишем жалба за връщане на средствата. Ще видим как ще се развие ситуацията.

►Като цяло проблемите не са убили желанието ви да почивате в България?

- Като страна България напълно ме устройва. Смятам, че това е извънредна ситуация, от която ще бъдат направени изводи и повече няма да се допусне нещо подобно. За самите бъл-

гари ситуацията е много неизгодна, престижът на техните курорти им е скъп. Единствено бихме искали по-голяма оперативност от туристическите фирми...

►Филип Киркоров заяви, че ще плати обратния път на няколко туристи. На групу като компенсация им беше предложена безплатна почивка в България...

- За Киркоров какво да кажа? Да е здрав! За почивката през следващата година все още не сме мислили, ще видим как ще се развие ситуацията. Чухме за това предложение още докато бяхме в България и дълго се смяхме помежду си. Още не можем да си тръгнем от тази почивка, а вече ни предлагат нова. Беше много смешно.

Текстът е публикуван със съкращения

Europe's best airline
Turkish Airlines.
And that's not the half of it.

Europe's Best Airline

World's Best Premium Economy Seat

Southern Europe's Best Airline

World's 2nd Best Business Class Catering

World's 2nd Best Premium Economy Class

World's 2nd Best Premium Economy Class Catering

World's 2nd Best Economy Class Catering

PR експерти: Цветанов или сгафи, или си отмъсти на Плевнелиев

Според тях скандалът е резултат на неефективен пиар

” Не искам повече Плевнелиев да бъде замесван в този скандал, защото от това, което виждате, което е казал през 2007 г., септември, и вчера това, което е казал, е едно и също. Не знам такова нещо (да е искан подкуп на Плевнелиев - б. а.) и не ми е работа да знам. Когато станах кмет, такива сигнали имаше със стотици, дал съм ги на прокуратурата. Факт е, че 7 години тази сделка не е минавала и когато станах кмет, общинският съвет я приключи.

**Премиерът
Бойко Борисов,**
в предаването
"Тази сутрин"
на Би Ти Ви.

Цяла седмица всички се чудят кои са общинските съветници, поискали пряко или индиректно подкуп от Росен Плевнелиев, когато е бил шеф на "Линднер" в България. Въпросът защо беше изказването на шефа на предизборния щаб на ГЕРБ Цветан Цветанов остана да виси във въздуха. Точно той отключи възможностите за спекулации.

Коментарът на пиарите

"Това не е единичен гаф, а резултат от неефективен пиар. Пиарът на правителството и на ГЕРБ е хаотичен, липсва цел, задача и яснота. Когато има кризисни моменти, каквито несъмнено са предизборните кампании, всичко това излиза на-

яве. Може и да е направено нарочно от Цветанов, но може и да е инфантилен гаф", коментира Албена Ивайлова, бивш пиар на кабинета "Костов" и PR директор на "В консултинг".

"От гледна точка на политическата комуникация поведението на господин Цветан Цветанов е поведение на човек, който е отрицателен, който се е разсърдил, че не е получил поста, който е очаквал. Много малко хора смятат, че изказването му е било случайно. Почти всички хора, с които разговарям, смятат, че това е несръчно отмъщение като политическа реакция", коментира Деница Сачева, изпълнителен директор на Intel Day Solutions. Според нея изказването на Цвета-

нов разкрива още нещо, че ГЕРБ не е единна партия. "Изказването на Цветанов е убийствено, защото поведението удря не само Росен Плевнелиев, а повдига заветата за много неща, които се случват в ГЕРБ", допълни Сачева.

От полза за БСП

Според пиарите изказването на Цветан Цветанов от миналия петък, че се е запознал с Росен Плевнелиев, когато бизнесменът му се е оплакал, че му е искан подкуп, води след себе си още един проблем за кандидат-президента Росен Плевнелиев, а и за ГЕРБ. "Цветанов и ГЕРБ направиха изключително лоша услуга на своя кандидат, който няма да може да се

измъкне от обясненията до края на кандидатпрезидентската кампания", коментира Албена Ивайлова и допълни: "От друга страна, БСП трябва да са благодарни на ГЕРБ, защото им дадох център на тяхната кампания, който според мен ще остане до края." Според Деница Сачева Георги Кадиев само поставя ребуси с твърденията си. "Това безсъдържателно политическо говорене отлъсква хората. Политиката служи на политиките да обслужват егото си, а не да помагат на хората", коментира Сачева.

Точка вместо бумеранг

Според Сачева Плевнелиев е направил добре, като се е опитал да сложи край на

политическите спорове. "Поведението на Плевнелиев беше много добро. Той се опита да затвори разговора и вратата зад себе си", обясни Сачева. Според нея това показва и че той не е политик. "Начинът, по който той реагира, ясно показва, че тепърва ще се учи на политика. Правилната реакция в случая беше не да се затваря вратата, а да се върне бумерангът към източника", обясни Деница Сачева. Според нея Цветанов е трябвало да бъде попитан какво знае по случая и кои са общинските съветници, поискали подкуп. Според нея кандидат-президентът Росен Плевнелиев е направил още една грешка, като е допуснал да употреби ду-

мата подкуп. "За две години като министър той успя да се опази от нея и сега не трябваше да я използва", обобща Деница Сачева. Според Албена Ивайлова политиките периодично трябва да си имат часове, дни или дори седмици, в които да запазват мълчание, защото говоренето става техен враг.

Красимира Янева

” Ако от ГЕРБ не обявят имената днес (вчера - бел. авт.), ще ги назова публично утре (днес - бел. авт)

Георги Кagueв, кандидат-кмет от БСП

Провалени политици хвърлят обвинения

Седми ден гледам провалени политици, които се упражняват върху името и авторитета на човек, който спечели доверието на всички европейски институции и на всички българи. Това е причината, за да изляза и да защита Росен Плевнелиев. Ще го защита с фактите и истината. А истината е, че същите тези провалени политици, които от сутрин до вечер се разхождат по медиите и хвърлят гнусни и безпочвени обвинения, че някой е прикривал искан подкуп, същите тези стари

муцуни предлагаха на мен да ми помогнат и да ми уредят проблемите с данъчните власти в България срещу пари. Що за наглост и безочие е това тези, които са ми искали подкупи на мен, днес да ходят и да обвиняват някого в корупция и да му петнят името.

Правя това изявление, защото е време достойните и можещите в България да получат подкрепата на нас, хората. Омръзна ми от стари муцуни и крадливи политици. Аз, Христо Стоичков, заставам с името и целия си авторитет зад Росен Плевнелиев и новото бъдеще на България.

ритет зад Росен Плевнелиев и новото бъдеще на България.

” Аз, Христо Стоичков, заставам с името и целия си авторитет зад Росен Плевнелиев

► **Христо Стоичков**

В протокол от заседание на СОС се виждат "брокерите"

В протокола от заседанието от 26 април 2007 г., точка 15 може да се види кой как е гласувал. Ще видите и някои от "брокерите" там. Те действат през времето на целия мандат. Беше отчетлива една икономическа група, която се беше формирала около "Демократи за София", "Гергьовден", Демократическата партия и БЗНС. Тя се знае много добре и беше формирана около "Софийски имоти". Имена няма да споменавам, но решението на общинския съвет от 2001 до 2007 г. беше мотаене на Бизнес парка от "Софийски имоти".

Вили Лилков, общински съветник от ДСБ

” Икономическата група се беше формирала около "Демократи за София", "Гергьовден", Демократическата партия и БЗНС

Съдът забрани застрояването в местността Иракли

С решението си съдът застана зад твърденията, че инвеститорите не отчитат ефекта върху природата

Бургаският административен съд определи за незаконно издаденото одобрение за строеж на компанията „ЕС ПИ ЕМ - СУИС ПРОДЖЕКТ МЕНИДЖМЪНТ“ ЕООД в защитената местност Иракли. Решението е от 8 септември и може да бъде обжалвано в 14-дневен срок пред Върховния административен съд. Ако то бъде потвърдено на последна инстанция, строежът трябва да бъде премахнат. С това решение съдът за първи път потвърждава твърденията на природозащитниците, че съществува кумулативен ефект върху природата, който инвеститорите не отчитат.

Началото на строежите

През 2006 г. започна застрояването на местността, след като общинският съвет на Несебър прие промени в общия устройствен план на общината. С измененията местността Иракли и землищата на селата Емона и Баня станаха урбанизирани територии със статут на вилни и курортни зони. Целта беше земите на частните собственици и общината да отпаднат от европейската екологична мрежа Natura 2000.

Първият строеж на Swiss Properties е разположен на 300 м от плажната ивица.

► Решението е от 8 септември и може да бъде обжалвано в 14-дневен срок прег ВАС

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

Коритото на Вая беше бетонирано, за да се предпази от наводнения. Реалната причина обаче беше изграждането на проекта „Ривърсайд вилддж“. Компанията Swiss Properties започна строителството на четири вилни

комплекса на територията. Компанията е част от акционерното дружество Bulgarian Property Invest.

Против застрояването

Екологични организации

организираха серия протести в защита на местността Иракли. През 2008 г. РИОСВ наложи забрана на строителството в защитения район. Мярката бе наложена заради незаконосъобразно разрешително за

строеж на обекта, издадено от община Несебър. Строителството на комплекса беше замразено, като фирмата изтъкна като причина икономическата криза. Заради застрояването на защитената местност Евро-

пейската комисия започна наказателна процедура срещу България. Причината е бетонирването на коритото на река Вая и унищожаване на местообитания и лонгзонна растителност.

Златина Димитрова

„Зелените“ и синдикатите се включиха в съпротивата срещу закона за рециклиране

Забавянето на промените в закона може да доведе до финансови санкции от ЕК

Към браншовите организации в металургичната и рециклиращата индустрия, които от месеци водят борба срещу подготвяния нов Закон за управление на отпадъците (ЗУО), се присъединиха и двата национално представителни синдиката - КНСБ и КТ „Подкрепа“, както и политическа партия „Зелените“.

Липсва съгласуваност

Браншовите организации и синдикатите изпратиха писмо до Министерския съвет, парламента и екоминистерството, в което отново изразяват силната си тревога от липсата на съгласуваност и приемливи за заинтересованите страни решения по

предложените промени по проекта за ЗУО.

„Новият Закон за управление на отпадъците трябва да регулира работата на различни икономически отрасли, на общините и гражданите при управление на отпадъците, а фактически се предлагат решения, които затрудняват дейността и създават несигурност в бизнес средата“, се посочва в писмото.

От организациите настояват да се създаде към МОСВ работна група, включваща експерти от МИЕТ и МРРБ, както и представители на неправителствени организации. Работната група трябва да обсъди и предложи промени в законопроекта, който според работодателските организации и профсъюзите ще доведе до колапс на рециклиращата и металургичната индустрия. Основната причина за притесненията им е текстът, според който депа за събиране на отпадъ-

ци може да има само в общини с общи устройствени планове, каквито липсват на 2/3 от територията на страната.

Зелената злегна точка

Партия „Зелените“ също призова за оттегляне на закона в сегашния му вид, защото според тях той съдържа фразантни противоречия с европейските директиви и реално не решава въпроса с рециклирането и оползотворяването на отпадъци. Еколозите са изготвили списък от предложения за промени и допълнения в ЗУО и настояват да бъдат включени в работните групи по промяната му. „Не може работната група да се състои само от администрация и бизнес. Трябва да бъде представена и обществеността“, заяви Костадин Деянов от „Зелените“.

Санкции

Протестиращите против закона изтъкват още, че на 16 август вече е изтекла и последната отсрочка за

транспониране на Рамковата директива за отпадъците и съществува реална опасност Европейската комисия да наложи финансови санкции

на страната ни. Според тях обаче до санкции ще се стигне и ако законът бъде приет в сегашния му вид.

Филип Буров

Икономистите: За 2012 г. балансиран, а прогнозите

Правителството се отрезви и направи рязък завой от свръхдефицита към строгата финансова дисциплина

За следващата година правителството трябва да бъде изключително консервативно, бюджетът за 2012 г. трябва да е балансиран и в него да се заложат повече буфери. Около тази теза се обединиха икономистите, до които се допита в "Пари". Въпреки че все още окончателните параметри на бюджета за 2012 г. не са ясни, Дянков прогнозира, че догодина ще е налице 4% ръст и 2% дефицит, а може-ло и по-малко. А бюджетът може да бъде балансиран чак през 2015 г.

Май всичко готук звучи леко познато

Икономистите непрекъснато обясняват, че бюджетът трябва да е балансиран, пък и дори да има излишък, особено ако икономиката реализира ръст. А пък политиките реализират дефицити, за да се харесат на електората. Е, обаче сега за разлика от предходните години картината е коренно различна. Ако кабинетът на Борисов се чуди какво би станало, веднага може да се дадат европейските примери - и добри, и лоши. Именно това отрезви кабинета през последната година - година и половина. Лошите примери са Гърция и Португалия. Преди Борисов и екипът му да поемат кормилото на държавата, обещанията бяха, че правителството ще се стреми да балансира бюджета още през първата година от управлението. Това поне Симеон Дянков обещаваше. По-късно вместо това се отиде в другата крайност - свръхдефицит. Имаше опасност дори страната да бъде санкционирана от Брюксел. От това ли се стресна кабинетът, или пък от развитието на гръцкия сценарий, не е ясно. Може би и двете допринесоха за промяната в действията на управляващите. Те решиха да спазват бюджетна дисциплина. Този път наистина. Това се вижда и от данните на финансовото министерство за първата половина на годината. Налице е 1% дефицит и засега изостава само събираемостта на приходите от осигуровки и корпоративен данък, за което директорът на НАП Красимир Стефанов обеща, че ще бъде наваксано до края на годината.

Добрите новини

След като кабинетът бюджетно се дисциплинира, не

Билиана Вачева
biliana.vacheva@pari.bg

закъсняха и добрите новини. В края на юли Moody's повиши кредитния рейтинг на България от Ваа3 на Ваа2 със стабилна перспектива. Повишението е резултат от продължаващата фискална дисциплина, подобрената институционална устойчивост, както и относителната гъвкавост на финансовата система в условията на волатилна регионална среда, посочват от рейтинговата агенция. Повишеният рейтинг дойде на фона на проблемите в Гърция, Португалия и Испания. От Moody's прогнозираха, че до края на годината дефицитът ще е под 3%, което показват добрите резултати, постигнати през първата половина на годината.

Да си дисциплиниран е полезно

Тази финансова дисциплина трябва да продължи и през следващите години, тъй като в момента несигурността е голяма. Дълговите проблеми в Европа, а и в САЩ, както вече всички видяхме, няма да отминат за едно денонощие - ще минат години, за да се оправят нещата. Видя се, че европейските политици са имали само позитивни нагласи за въвеждането на еврото и едва ли някой си е представял, че някоя държава може да фалира. А камо ли няколко.

Именно заради сложната европейска обстановка екипът на Дянков трябва да разработи и песимистичен сценарий за развитието на икономиката ни догодина, каза икономистът Георги Ангелов. Сценарий, при който Гърция може да фалира или пък някоя друга по-голяма икономика. Успее ли правителството догодина да постигне балансиран бюджет, това ще е и сериозен коз за нас пред Брюксел. Затова и сега много анализатори, като гледат България, казват, че страната ни има нисък дълг и дефицит на фона на останалите европейски страни.

Какво не се случи

Това е плюсът от управлението на ГЕРБ. Ми-

нусът е, че така и не бяха направени реформите, за които се изговори толкова много. Нито тези в социалната сфера, нито пък в здравната. Да не говорим за реформирането на администрацията и някои по-силни ведомства. Тази година мина под флага на строежа на магистрала, да видим дали пък най-накрая няма да се предприемат тези болезнени реформи, които непрекъснато се отлагат.

Здрав разум или политика

След месец и половина ще разберем дали екипът на Дянков все пак е разработил и песимистичен сценарий за развитието на икономиката, а оттам и за бюджета. Тогава се очаква бюджетът за 2012 г. да влезе за обсъждане в парламента. Дотогава се надяваме, че фискалната дисциплина и здравият разум да надделеят над политическия популизъм за вдигане на пенсии и заплати. **П**

Един финансов министър трябва да е по-скоро песимист

Георги Ганев,
икономист от Центъра за либерални стратегии

„Когато икономиката реализира ръст, трябва да е налице балансиран бюджет, това всъщност гласи и пактът на Дянков“

Сценарий, при който приходите в бюджета догодина се увеличават, съществува, не е ясно само колко сериозно вероятен е. До момента данъчните приходи реализират номинален ръст и има резон Дянков да очаква догодина приходите да се увеличават. Аз лично винаги бих препоръчал на един финансов министър да е по-скоро песимист, отколкото оптимист. Смятам, че е възможно, ако

приходите са по-добри, догодина да има и увеличение на заплатите и пенсията. Да не забравяме, че коментарите за ръст на заплати и пенсии са свързани с изборите.

Логиката на предлагания от самия Дянков финансов пакт е - когато икономиката реализира ръст, да е налице балансиран бюджет, дори да има излишък. И на практика това, което той залага - 4% ръст и 2% дефицит, е в противоречие с фискалното

правило, което той предлага. Логиката е следната, че когато времената са добри, каквато се очаква да е 2012 г., трябва да има баланс, за да имаш буфер, ако дойдат по-лоши времена. Ако ти при добрите времена си на дефицит, както става, когато дойдат лошите? Мисля, че има смисъл обсъждането на бюджета за 2012 г. да бъде след изборите, въпреки че след това ще се натовари парламента. Но това е по-добрият вариант. Иначе, ако е сега, коментарите ще са предизборни и няма да има нищо конструктивно. Така че има разум гледането му в пленарната зала да се отложи за ноември. Ако финансовото министерство е готово с проектобюджета и той влезе за разглеждане веднага след изборите, няма да е късно.

Догодина какво ще се случи в България, зависи какво ще стане в света. Страната ни е в нелоша изходна позиция. Българската икономика реагира доста адекватно на кризата. Българските производители си оправиха нещата. И

ако погледнем данните за производителността, ще видим, че тя расте и е сред трите най-бързо растящи в ЕС. Затова и износът ни нараства доста по-бързо в рамките на ЕС. Само износьт обаче не е достатъчно силен двигател, за да изкогато дойдат лошите? Досега те реагираха много адекватно на кризата - намалиха покупките и се увеличиха спестяванията. Като дял от националния доход спестяванията се увеличиха с 10 пункта, което е огромен скок за по-малко от 3 години. Това е голяма структурна промяна в българската икономика. Ако българите повярват, че нещата ще започнат да се оправят, което до голяма степен зависи от случващото се навън, в ЕС, тогава това ще се усети. Защото ние имаме едно отложено потребление. Ако това се случи, ние ще имаме и един вътрешен двигател, който ще помогне на икономиката. **П**

БЮДЖЕТЪТ ДА Е КОНСЕРВАТИВНИ

Правителството да не чака 2015 г., а още догодина да балансира бюджета

Възможно е догодина да има 2% растеж, но може да има и спад, затова трябва да се разработи бюджет, който да е по-консервативен. Такъв, който би издържал и на негативен сценарий за развитието на икономиката ни. Смятам, че не е добре да има само една прогноза и ако тя се издъва, бюджетът да я последва. Трябва да има общо три прогнози - позитивна, негативна и една основна. И освен това в бюджета трябва да бъдат заложени буфери, така че да може да издържи във всички сценарии, без да има свръхдефицит. За да не се стигне до дългова криза. Смятам, че правителството няма какво да чака 2015 г., за да се балансира бюджетът, а трябва това да го постигне още през следващата година.

Не е ясно какво ще се случи догодина поради простата причина, че несигурността е много го-

ляма. И затова в бюджета трябва да има достатъчно буфери, че да издържи и най-черните сценарии. А пък ако нещата се развият по-добре от очакваното, трябва да има план, ако приходите се увеличат, да знае къде да насочим тези пари. За да не станем свидетели на другия вариант - безумно и неефективно харчене в края на годината, каквото се случваше предходните години.

Освен това не е важно толкова какви пари се дават на едно или друго министерство, а дали тази структура е реформирана и работеща. Важно е как се харчат парите и чак после идва въпросът колко. И аргументът би трябвало да бъде: "Ще ви орежем парите (на министерствата), ако няма структурни реформи", за да има стимул нещо позитивно да се върши. Досега точно това се случваше. Дянков заплашваше, че ще ореже

Георги Ангелов,
старши икономист, "Отворено общество"

” Заради голяма несигурност в бюджета трябва да се зложат повече буфери

парите, за да стимулира някаква промяна.

А по повод коментарите на Дянков, че ще наливат пари в земеделие, смятам, че колкото повече пари наливаме в този отрасъл, толкова повече забавяме реструктурирането му. Българското земеделие е раздробено, трябва да има окрупняване. Смятам, че като се наливат пари в

земеделието, то ще стане по-неефективно. Май коментарите на финансовия министър са по-скоро свързани с големия електорат в този сектор. В ЕС се видя, че тези страни, които правят реформи, постигнаха по-висок растеж и балансираха бюджета си. Има финансова стабилност, но трябва и да се правят реформи. □

Изненади винаги има

Симеон Дянков,
вицепремиер и министър на финансите

” Дефицитът за тази година ще е доста по-нисък от прогнозираното, което ще помогне за следващата година

Дефицитът в бюджета за следващата година ще е под 2%. А може би дори под 1%. Тази година имаме прогноза 2.5% дефицит, а за осемте месеца сме на дефицит от около 1%. Предварителните данни за август сочат, че дефицитът за месеца е около 30-35 млн. лв., или доста по-ниско от очакваното. Дефицитът за тази година ще е доста по-нисък от прогнозираното, което ще помогне за следващата година. В края на септем-

ври до началото на октомври ще има окончателна прогноза за растежа за следващата година. Засега държим на това, което са изчислили нашите анализатори - около 4% ръст за догодина. Съзнаваме, че може да е трудно, но изненади винаги има. Имаме финансова стабилност и оттук нататък можем да мислим и за увеличаване на доходите, от една страна, и на бюджетите на някои от министерствата като културата и образованието. □

” Засега икономическият растеж

е по-нисък от очаквания, така че разходите строго трябва

да се съобразяват с приходите.

Икономическата криза беше тежка, България беше от страните, които не намалиха пенсии и заплати на чиновниците

Менга Стоянова,
председател на бюджетната комисия

BP носи основната отговорност за разлива в Мексиканския залив

Според доклад на американските власти британската петролна компания не е спазила редица разпоредби и предупреждения

Британската петролна компания British Petroleum (BP) носи основната отговорност за петролния разлив в Мексиканския залив. Това обявиха американските власти, които разследваха причините за екологичната катастрофа. В дните преди разлива BP е взела редица решения за запечатването на петролния кладенец, които са увеличили риска и може би са допринесли за крайния неуспех на операцията, довел до смъртта на 11 души и екологично бедствие. В периода на катастрофата подизпълнителите на BP са нарушили седем федерални разпоредби. Според този доклад вината на британската петролна компания е по-голяма, отколкото при предишни разследвания. Това би могло да попречи на усилията на BP да избегне съдебни обвинения и санкции в размер на милиони долари.

Резултати от разследването

Отговорност за случилото се имат още швейцарската компания Transocean и американската Halliburton. Това сочи докладът на бреговата охрана и федералната служба, която регулира офшорните сондажи. Според доклада на американските власти катастрофата в Мексиканския залив е резултат от слабо управление на риска, промени на плановете в последния момент, провал при спазването и реагирането на критични индикатори, неадекватна реакция и недостатъчно добри условия на сигурност.

► BP е нарушила федерални разпоредби, игнорирала е предупреждения с решаващо значение и е взимала грешни решения в Мексиканския залив

Дейвид Улман,

бивш ръководител на секцията за престъпления срещу околната среда в министерството на правосъдието

” Въпрос на време е BP заедно с Transocean и Halliburton да се сблъскат със съдебни обвинения заради ролята си в разлива в Мексиканския залив

СНИМКА BLOOMBERG

От BP са нарушили федерални разпоредби, игнорирани са предупреждения с решаващо значение и са взимали грешни решения по време на запечатването на петролния кладенец, които са довели до смъртта на 11 работници и изливането на 200 млн. галона суров петрол в морето.

Други отговорни

Transocean - компанията, която притежава Deepwater Horizon, е отговорна за провеждането на операции по сигурност и предпазване на работещите на платформата. Подизпълнителят Halliburton е отговорен за провеждането на дейностите по запечатване на петролния кладенец, а

Официалната позиция на BP

В официално съобщение BP се съгласява с резултатите на докладта, като подчертава, че причините за произшествието са множество и са свързани и с други замесени, включително Transocean и Halliburton. BP обявява, че осъзнава своята роля в инцидента, и затова вече са предприети конкретни стъпки за повишаване на безопасността в бъдеще и по-добро управление на риска - въвеждане на нови стандарти и практики в Мексиканския залив, които надвишават изискванията на регулаторите. Освен това ще се засили и контролът на подизпълнителите.

чрез дъщерното си дружество Spirit Sun - и за наблюдението на работата. Друга компания, която носи отго-

ворност, е Cameron заради проектирането на защитата на платформата Deepwater Horizon.

Новото в доклада

Докладът потвърждава причините и грешните решения, довели до инцидента, които са разкрити и при предишни разследвания. Досега по случая са работили президентска комисия и следователи на самите замесени дружества. При предишните доклади обаче отговорността се разпределяше по-равномерно.

Новият доклад за първи път идентифицира специфични нарушения на федерални разпоредби от страна на BP и подизпълнителите. Разкритията ще бъдат използвани, за да се направят реформи по от-

ношение на безопасността и регулацията при сондиране. Освен това данните може да се използват в съда от пострадали вследствие на петролния разлив, както и от правителствени агенции.

„Въпрос на време е BP заедно с Transocean и Halliburton да се сблъска със съдебни обвинения заради ролята си в разлива в Мексиканския залив”, коментира Дейвид Улман, професор от университета в Мичиган, който е бивш ръководител на секцията за престъпления срещу околната среда в министерството на правосъдието.

Златина Димитрова

Камерън и Саркози първи посетиха Либия

Западът ще продължи да подкрепя преходния национален съвет до залавянето на Кадафи

Британският министър-председател Дейвид Камерън и френският президент Никола Саркози станаха първите висши западни държавници, които посещават Либия след падането на режима на Муамар Кадафи. Лидерите на Великобритания и Франция, които бяха в челните редици на операцията на НАТО в Либия, се срещнаха с Националния преходен съвет (НПС) в Триполи, след което заминаха за бившата крепост на бунтовниците Бенгази.

Благодарности и обещания

Ръководителят на НПС Мустафа Абдул Джалил благодари на двамата лидери за „смелата позиция”, която са проявили по време на бунтовете в страната му. „Те ни оказаха политическа, икономическа и военна подкрепа, благодарение на която установихме управлението си”, заяви Джалил.

В сряда Джалил призова западните държави да помогнат на НПС с още оръжия, за да се справи с тези области на Либия, които все още са лоялни на полковник Кадафи. Според новите управници в Триполи сваленият диктатор все още е в южната част на страната и планира отмъщението си.

В отговор лидерите на

Франция и Великобритания похвалиха смелостта на либийския народ и обещаха да продължат подкрепата си за създаването на мирна и демократична Либия.

„Фактът, че по пътищата е пълно с коли, водата тече и болниците работят, е впечатляващ. Но има още за вършене. Кадафи още е на свобода и трябва да продължим мисията на НАТО, докато всички цивилни граждани да бъдат защитени и тази работа бъде свършена”, заяви Камерън.

Размразяване на активи

Камерън, който е придружаван от министъра на външните работи Уилям Хейг, обяви, че Великобри-

Позиция Европарламентът обяви пълна подкрепа за преходния съвет в Либия

► В резолюция, приета на 15 септември, европейските депутати призоваха за спиране на насилието спрямо мирните протестиращи в Сирия и подчертаха, че президентът Башар ал Асад трябва незабавно да се оттегли. В друга резолюция, одобрена

същия ден, те дадоха своята пълна подкрепа за Националния преходен съвет в Либия, като поискаха Кадафи да бъде изправен пред съд и да бъдат освободени все още замразените либийски активи.

► Депутатите строго осъждат нарастващото прибягване към сила срещу мирни участници в протестите, включително масови арести, убийства без съд, произволно заграждане, случаи на изчезване и изтезание.

тания ще изпрати военни съветници, които да помагат на НПС, и ще размрази либийски активи за 790 млн. USD, които ще бъдат предоставени на новите власти. Също така ще бъде осигурено лечение във ве-

ликобритански болници за тежко болни либийци, както и финансова помощ за разминиране и изграждане на полицейска комуникационна система.

Саркози от своя страна е придружен от 160 служите-

ли по сигурността, както и от философа Бернар-Анри Леви, който се счита за една от основните движещи сили зад решението на Франция да предприеме военни действия срещу режима на Кадафи. □

Число

1.6%

► е очакваният ръст в еврозоната и 1.7% в ЕС за тази година според Европейската комисия

**КОМПАНИИ
И ПАЗАРИ****Европейската комисия:
Икономиката замръзва**

Европа обаче ще избегне рецесията, а обещанията за подкрепа на Гърция успокоиха пазарите

Новините от сряда и четвъртък доведоха до стабилен ръст в световните фондови и стокови пазари в четвъртък. Европейската комисия (ЕК) запази позитивната си прогноза за икономически растеж. Според предвижданията еврозоната ще избегне рецесията, но ще остане в застой. Късно в сряда френският президент Никола Саркози и германският канцлер Ангела Меркел увериха световната общност, че страните им няма да позволят на южната ни съседка да отпадне от еврозоната. Успокоителен ефект имаше и обещанието на Жозе Мануел Барозу, че ЕК ще продължи да настоява за емитиране на еврооблигации.

Ръст в еврозоната

Въпреки дълговата криза Брюксел очаква ръст от 1.6% в еврозоната и 1.7% в ЕС. Забавянето през второто полугодие ще бъде успешно компенсирано от силното начало на 2011 г. От комисията предупредиха, че устойчиво високата несигурност в икономическите перспективи е причината, поради която Европа ще остане почти в застой до края на годината.

Оценката за растежа на целия ЕС е понижена само с 0.1% до 1.7%. Причината е рязкото намаляване на прогнозата за Великобритания от 1.7 на 1.1%. Леко спадат и прогнозите за инфлацията в еврозоната до 2.5% и до 2.9% в целия съюз. Поддържането на инфлацията под 2% е една от основните цели на Европейската централна банка (ЕЦБ), която отговаря за стабилността на цените в еврозоната.

Всички за един

Извънредната видеоконференция между гръцкия премиер Георгиос Папандреу

и лидерите на Франция и Германия се проведе заради предстоящото събиране на финансовите министри от еврозоната в Полша. Меркел и Саркози подчертаха, че Гърция е неделима част от еврозоната и че ефективното прилагане на програмата за съживяване на нейната икономика ще бъде подкрепено от всички страни в еврозоната. Те потвърдиха, че Международният валутен фонд ще осигури следващата финансова инжекция срещу фалита на страната през октомври.

Възстановяването на Гърция е ключов компонент от цялостното стабилизиране на еврозоната. Според Саркози и Меркел допълнителните мерки за икономии на гръцкото правителство ще помогнат за постигането на сегашните финансови цели на страната. От своя страна Георгиос Папандреу пое ангажимента Атина да изпълни всичко необходимо за преодоляването на кризата.

” Възстановяването след финансова криза е бавно и трудно. Икономиката на ЕС е особено затруднена от външната икономическа среда, а в същото време вътрешното търсене остава потиснато. Не са за подценяване политическата воля и способността на лидерите от еврозоната да запазят финансовата стабилност

► Инвеститорите позабравиха страховете си след изказването на френския президент Никола Саркози и германския канцлер Ангела Меркел

СНИМКИ BLOOMBERG

**Оптимизъм
в числа**

Положителните настроения приеха и реални измерения. В четвъртък се покачиха водещите европейски индекси. Лондонският FTSE 100 се покачи с 1.7%, френският CAC 40 нарасна с 1.20%, а германският DAX отбеляза ръст от 2.24%. Водещият индекс на Миланската фондова борса нарасна с 0.61%, а в Мадрид растежът при откриването на търговията

бе 0.78%.

Инвеститорите позабравиха страховете си и на Токийската фондова борса. Първенец сред индексите беше Nikkei 225, който скочи с 1.8%, след като през изминалите дни отчете най-ниските си стойности от 30 месеца насам. Южнокорейският Kospi отбеляза ръст от около 1.4%.

Трета поредна възходяща сесия отчетоха и на Уолстрийт. Промислени-

ят индекс Dow Jones се повиши с 1.27%, S&P 500 нарасна с 1.35%, а индексът NASDAQ скочи с 40.4 пункта, или 1.6%.

Покачване имаше и в курса на европейската валута, която вчера следобед се разменяше срещу 1.3886 USD. Акциите на технологичните компании и автомобилните производители, които са по принцип особено чувствителни към проблемите на европейските пазари, също

се покачиха. Акциите на Societe Generale и Credit Agricole, които се сринаха в началото на седмицата, след като Moody's им свали рейтингите, днес се повишиха с 10%.

Междувременно цените на петрола се понижиха поради спекулации за забавяне на потреблението в САЩ. Котировката на сорт Brent намалю с 0.1%, а златото поевтиня с 0.7%.

Ангел Симитчиев

Оли Рен,
еврокомисар по икономическите
и валутните въпроси

“Бул Инс”:

Очакваме още увеличение на “Гражданската отговорност”

Дружеството раздава цялата си печалба за 2010 г. като дивидент

” Дружеството ни има възможност да оперира на пазари, различни от българския, но до година със сигурност няма да се случи

Стоян Проданов,
заместник-председател на СД и изпълнителен директор на “Бул Инс”

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Застрахователното дружество “Бул Инс” прогнозира, че до края на годината полицата по задължителната застраховка “Гражданска отговорност” ще поскъпне. Според него вдигането на цената силно зависи от икономическите условия и пазара у нас и ще бъде в рамките на 8 до 12%. Това обявиха представители на дружеството при обявяване на данните от проведеното вчера годишно общо събрание на акционерите.

Резултатите

“Бул Инс” обяви, че отчетна положителен резултат за миналата година в размер на 3.5 млн. лв. Цялата печалба отново ще бъде разпределена като дивидент сред акционерите им.

Стоян Проданов, замест-

ник-председател на СД и изпълнителен директор, обяви 2010 г. за изключително успешна. “На фона на свития пазар и реалните икономически проблеми на всички пазари ние отчетохме положителен резултат”, заяви той. Дружеството е реализирало брутен премиен приход в размер на 136 млн. лв. От тях 59.9% са по застраховката на сухопътни превозни средства, без релсовите, в размер на 81.3 млн. лв. Премийният приход по “Гражданска отговорност” е 36% от общия приход и е на стойност 48.9 млн. лв. Петрозар Петков, председател на СД и изпълнителен директор, обяви, че е сигурен, че почти на всички застрахователни компании е ясно, че тази година е пече-

ливша за много малко от тях. “Поредна година раздаваме дивиденти и се надявам, че и тази година ще е така. Към половината на 2011 г. сме на трето място спрямо статистиката на КФН”, допълни той. Изплатените обезщетения по настъпили застрахователни събития са в размер на 63 млн. лв. за отчетния период. Петков допълни, че задължителната “Гражданска отговорност” е локомотивът, който дърпа целия пазар нагоре. “Застрахователният пазар у нас генерира 73% само от автомобилно застраховане”, обясни той.

Чужди пазари

Стоян Проданов обяви, че дружеството има възможност да оперира на пазари, различни от българския, но за момента се въздържат от конкретни действия. “Планираме да излезем на чужди пазари, но до година със сигурност няма да се случи”, коментира той. Рецесията оказва влияние върху сектора и според Петков това е и причината, която ще увеличи полицата по “Гражданска

отговорност” до края на 2011 г. По думите му компаниите трябва да увеличат цената на полицата, защото според анализите щетите се увеличават по-бързо, отколкото премиеният приход, акумулиран от застрахователните компании. “Всички смятат, че премията е ниска. Факт е, че в подобна нестабилна ситуация е антициклоно да искаме повече пари от хората, но няма как”, допълни той.

Проблеми в сектора

Като основен проблем в работата на дружеството Петрозар Петков отличи клаузите, залагани в конкурсите за обществени поръчки. “По обществените поръчки в последно време се слагат клаузи, които са дискриминационни. Няма равен старт при застрахователните компании, при положение че има поръчка, която изисква определен резерв или определен минимален премиен приход. Така става ясно, че се прави обществена поръчка за конкретни компании, коментира той.

Ивана Петрова

Мнение

Гражданската е локомотивът, който дърпа целия пазар

Гражданската отговорност е локомотивът, който дърпа целия пазар нагоре. Застрахователният пазар у нас генерира 73% само автомобилно застраховане. Въвеждането на електронната полицата ще помогне да отпаднат повечето измами

Според анализите щетите се увеличават по-бързо, отколкото премиеният приход, акумулиран от застрахователните компании. Всички смятат, че премията е ниска. Факт е, че в подобна нестабилна ситуация е антициклоно да искаме повече пари от хората, но няма как. □

Петрозар Петков,
председател на СД и
изпълнителен директор
на “Бул Инс”

” До края на годината ще има още едно увеличаване на полицата

8

► до 12% ръст на полицата “Гражданска отговорност” очакват от “Бул Инс” до края на годината

73%

► от застрахователния пазар е само автомобилно застраховане

КФН намери решение на проблема с понижените рейтинги на банките

Промени в Наредба 29 дават шанс на пенсионните фондове да запазят депозитите си в банките, в които се намират

Облекчаване на изискванията за кредитните рейтинги на банките, в които пенсионноосигурителните компании може да държат депозити си, предвиждат приетите на първо четене промени от Комисията за финансов надзор (КФН). Измененията в Наредба щ 29 от 12 юли 2006 г. се обуславят от изискванията на Регламент (ЕО) щ 1060/2009 на Европейския

парламент и на Съвета относно агенциите за кредитен рейтинг, съобщиха от КФН. На практика обаче новите критерии са по-достъпни за изпълнение, което ще улесни пенсионните фондове да запазят инвестициите си в депозити на фона на кризата в Европа и понижаващите се рейтинги на редица финансово-кредитни институции. Според източници на в. "Пари" за това са настоявали пенсионните компании пред надзорния орган.

Регистрирани агенции

Промените, приети от КФН в началото на седмицата, задължават институциите за професионално пенсионно осигуряване да използват кредитни рейтинги за регулаторни цели само ако те са присъдени от агенции, регистрирани или сертифицирани в съответствие с въпросния регламент, както и от трите световни гиганта Moody's Investors Service, Standard&Poor's и Fitch Ratings. Списъкът на регистрираните и сертифицираните агенции се публикува от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA) и към 8 септември се състои от 11 дружества, включително и Българската агенция за кредитен рейтинг.

Необходим рейтинг

Интересна е промяната в изискванията за минималните нива на кредитните рейтинги на банките, в които фондовете за допълнително пенсионно осигуряване може да инвестират средствата си в депозити. Съгласно приетите от КФН

изменения тези институции трябва да имат дългосрочен кредитен рейтинг Ba2 от Moody's, BB от Standard&Poor's или BB от Fitch или съответстващите на тях оценки, присъдени от някоя от агенциите в списъка.

Според стария регламент обаче агенциите, различни от "големите три", трябваше да са определили с две или три степени по-високи оценки, за да може една пенсионноосигурителна компания да държи парите си в съответната банка. Изискванията за това бяха тези агенции да са дали дългосрочен кредитен рейтинг, съответстващ на Baa3 от Moody's, BBB от Standard&Poor's или BBB от Fitch, което влиза в инвестиционния клас на рейтинговата скала.

Без промяна

Запазва се задължението пенсионноосигурителните дружества да информират КФН в 14-дневен срок, ако кредитният рейтинг на банка, в която са инвестирали средства на свои фондове, бъде намален, така че той вече да не отговаря на изискванията. В срок от шест месеца пък компаниите трябва да приведат инвестициите в банкови депозити в съответствие с изискванията, което на практика означава да прехвърлят средствата на фондовете си на друго място. В случаите, когато дадена финансово-кредитна институция е оценена от повече от една агенция, всички нейни рейтинги трябва да отговарят на минималните изисквания, за да може даден пенсионен фонд да инвестира в депозити.

Възможност

Европейският регламент и разпоредбите му се прилагат по отношение на фондовете за доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми, без да е необходимо изрично им отразяване в националното законодателство. Независимо от това измененията и допълненията в наредбата се предлагат, за да се предостави възможност и на другите видове пенсионни фондове (универсални, професионални и доброволни) да прилагат кредитните рейтинги, присъдени от посочените по-горе агенции, уточниха от КФН.

Иглика Филипова

СПИСЪК

РЕГИСТРИРАНИ И СЕРТИФИЦИРАНИ РЕЙТИНГОВИ АГЕНЦИИ

Euler Hermes Rating GmbH	Германия
Japan Credit Rating Agency Ltd	Япония (сертифицирана)
Ferri EuroRating Services AG	Германия
Българска агенция за кредитен рейтинг	България
Creditreform Rating AG	Германия
PSR Rating GmbH	Германия
ICAP Group SA	Гърция
GBB-Rating Gesellschaft fur Bonitätsbeurteilung GmbH	Германия
ASSEKURATA Assekuranz Rating Agentur GmbH	Германия
Companhia Portuguesa de Rating S.A. (CPR)	Португалия
AM Best Europe-Rating Services Ltd. (AMBERS)	Великобритания

Източник: ЕВРОПЕЙСКИ ОРГАН ЗА ЦЕННИ КНИЖА И ПАЗАРИ

Нови пазари Фондовете ще инвестират в още шест държави

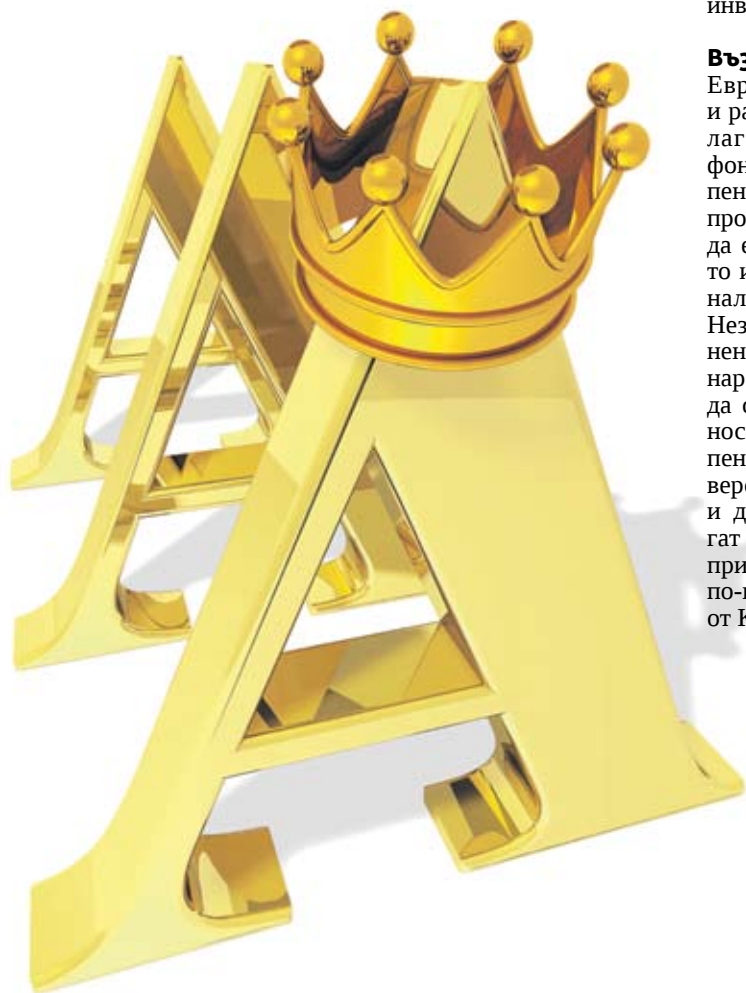
С нови шест държави ще бъде допълнен списъкът на страните, в които пенсионните фондове ще може да инвестират в държавни

ценни книжа, дялове на колективни инвестиционни схеми и банкови депозити. Това предвиждат груги промени в наредбата. Към досега предвидените държави в списъка се включват още Русия, Бразилия, Китай, Индия, Индонезия и ЮАР, които имат инвестиционен кредитен рейтинг.

Актуализиран и допълнен е списъкът на регулираните пазари, както и на индексите на тези пазари. Целта е да се предоставят на пенсионните фондове по-широки инвестиционни възможности и по-добра диверсификация на портфейлите им на регионално и на секторно ниво, казаха от КФН.

СКАЛА

Moody's	S&P	Fitch
Инвестиционен клас		
Aaa	AAA	AAA
Aa1	AA+	AA+
Aa2	AA	AA
Aa3	AA-	AA-
A1	A+	A+
A2	A	A
A3	A-	A-
Baa1	BBB+	BBB+
Baa2	BBB	BBB
Baa3	BBB-	BBB-
Неинвестиционен клас		
Ba1	BB+	BB+
Ba2	BB	BB
Ba3	BB-	BB-
...		

Пари BONNIER

БЪЛГАРСКА МИННО-ГЕОЛОЖКА КАМАРА

Дискусия

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА МИНЕРАЛНО-СУРОВИННАТА ИНДУСТРИЯ

ИКОНОМИЧЕСКА ОТГОВОРНОСТ
28 юни 2011

ЕКОЛОГИЧНА ОТГОВОРНОСТ
28 юли 2011

СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ
20 септември 2011
Гранд Хотел София

Генерални спонсори:

ЧЕЛОПЕЧ МАЙНИНГ СМЕЛОРЕШ МИНИНГ
Дъщерно дружество на Дъщеря Премисъ Металс Имъ.
Subsidiary of Dundee Precious Metals Inc.

АСАРЕЛ МЕДЕТ АД

С подкрепата на:

Елаците мег АД

eltrak CAT

В партньорство с:

Global Compact Network Bulgaria

Медиен партньор: **SeeNews**
know how to see

За участие и регистрация: events.pari.bg

Фирма на сина на Иван Драшков ще ремонтира хижа „Мусала“

„Ай ти ди груп“ ЕООД спечели и втората обществена поръчка

„Ай ти ди груп“ ЕООД на Иван Драшков-младши спечели и втория рунд за доизграждането и ремонта на хижа „Мусала“. Дружеството, чийто собственик е синът на зам.-шефа на ДАНС Иван Драшков, участва в консорциум „Мусала 2011“, който беше избран за изпълнител на ремонтните дейности при първата обществена поръчка. В консорциума участваха и „Галчев инженеринг груп“ АД. Поръчката обаче беше отменена в края на юни от Комисията за защита на конкуренцията.

Новите стари изграти

Във втората обществена поръчка, обявена от Българския туристически съюз, двете дружества участваха поотделно. „Ай ти ди груп“ ЕООД е предложило офертна цена от 607 425 лв. без ДДС и е последното от шестмата участници, което е подало оферта. Цената обаче има тежест 30%, а 70% от точките се дават за техническата оферта, обясниха от туристическия съюз.

„Галчев инженеринг груп“ АД е предложило цена от 661 449.24 лв., „Навимекс“ ООД - 590 198.95 лв., ЕТ „Маргарита - П.Костадинов“ - 555 555 лв., и „Радми 90“ ЕООД - 659 086.08 лв. Цените са без ДДС. „Галчев инженеринг груп“ и „Радми 90“ обаче са предложили по-висока цена от индикативната от

630 000 лв. без ДДС. „СИМ 77“ ООД не е допуснато до отваряне на ценова оферта, защото дружеството не е представило документи, че има необходимия финансов ресурс от поне 500 000 лв. собствени финансови средства или достъп до кредитна линия или линии, обясниха от туристическия съюз.

Дружествата, които обжалваха предишната обществена поръчка пред КЗК - „Красстрой - Виана“, „Главболгарстрой“ АД и „Виет строй“, не участваха във втората процедура. Междувременно „Главболгарстрой“, който се смята за един от големите играчи в строителния бизнес у нас, подписа договор за изграждане на мола „София ринг“, който вече се строи до ИКЕА.

Голямото бързане

От Българския туристически съюз се надяват този път процедурата да не бъде обжалвана в КЗК. „Надяваме се, че до края на месеца ще имаме подписан договор с изпълнителя и веднага ще започнем работа на хижата“, обясни Венцислав Удев, изпълнителен секретар на Българския туристически съюз. Тя е на около 2500 м надморска височина и там строителният сезон е изключително къс. Средствата, с които ще се ре-

► „Надяваме се, че до края на месеца ще имаме подписан договор с изпълнителя“, обясни Венцислав Удев, изпълнителен секретар на Българския туристически съюз

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

монтира хижа „Мусала“, обаче са отпуснати с целеви договор от спортното министерство. Според договора сумата трябва да се усвои до края на ноември тази година. Венцислав Удев заяви, че туристическият съюз ще води преговори с министерството за удължаване на срока за ремонта. Според изпълни-

телния секретар на съюза и при някои неблагоприятни атмосферни условия ще може да се извършват довършителни работи в хижата.

Харчене

„Мусала“ е най-голямата хижа в България. Тя е с разгъната застроена площ от 3000 кв. м и 64 стаи.

607 425

► лв. без ДДС е предложената цена от „Ай ти ди груп“ ЕООД

„Досега за доизграждането на новата хижа „Мусала“ по стопански начин са дадени 2.5 млн. лв.“, каза Венцислав Удев. През 80-

те години на миналия век обаче за изграждането ѝ от различни фирми са похарчени 14 млн. лв.

Красимира Янева

След София европейската експанзия на Qatar Airways продължава към Осло

София е шестата европейска дестинация на авиокомпанията за тази година, предшества от Букурещ, Будапеща, Брюксел, Щутгарт и Венеция

С откриването на новата линия София - Доха изпълнителният директор на Qatar Airways Акбар ал Бакер посочи стратегическата важност на продължаващата експанзия на авиокомпанията в Централна и Източна Европа.

Възможности

Откриването на редовните полети до столицата на България допълва вече съществуващите линии до дестинациите от региона като Букурещ и Будапеща. България, Унгария и Румъния са сред страните от Централна и Източна Европа с най-

” **Новите линии до ключови градове в страните от Централна и Източна Европа е съвсем целенасочен ход. С добавянето на България демонстрираме намерението си за трайно присъствие в европейския регион**

Акбар ал Бакер,
изпълнителен директор
на Qatar Airways

слабо покритие от страна на международни авиокомпания, изпълняващи полети до далечни дестинации, коментира Акбар ал Бакер.

Авиокомпанията вече лети до 26 дестинации в Европа, а София е шестата европейска дестинация на

Qatar Airways за тази година, предшества от Букурещ, Будапеща, Брюксел, Щутгарт и Венеция. Европейската експанзия на авиокомпанията ще продължи и през следващия месец с откриването на линията до Осло, Норвегия.

За полетите

Qatar Airways ще оперира четири пъти седмично с междинно кацане в Букурещ. Бакер обясни, че причината е, че компанията няма достатъчно самолети, с които да обслужва всекидневно маршрута без спирка в ру-

мънската столица, но изрази увереност, че в най-скоро време компанията ще извършва по-чести полети и без междинна спирка.

„Директните полети на Qatar Airways до София от Доха и оттам по цялата мрежа на компанията с връзки до Кувейт, Саудитска Арабия, Индия, Тайланд, Китай и Австралия ще дадат на българския бизнес и на туристите възможности за изключителен достъп до ключовите пазари на източните дестинации“, каза Акбар ал Бакер и допълни, че българските пасажери ще могат да пътуват до повече дестинации, без да се налага да преминават през претоварените европейски летища.

Цени

Акбар ал Бакер сподели, че компанията няма намерение да пуска нискобюджетни полети по две причини. Първо, че този тип полети не

стимулират икономиката, и, второ - понякога цените на нискобюджетните компании са почти еднакви с обикновените цени. Въпреки всичко той подчерта, че ако Qatar Airways реши да направи такава крачка, в рамките на 90 дни може да бъдат пуснати нискобюджетни полети. Към момента обаче полет от София до Дубай струва 355 EUR за икономическа класа и 1340 EUR за бизнес класа.

Qatar Airways не може да извършва превози на пътници от София до останалите западноевропейски страни, тъй като няма право да изпозва въздушни коридори по някои европейски трасета. Катарската авиокомпания обаче може да си сътрудничи с друга компания за комбиниран превоз от Доха през София до европейски дестинации. Към момента обаче няма информация за такова сътрудничество.

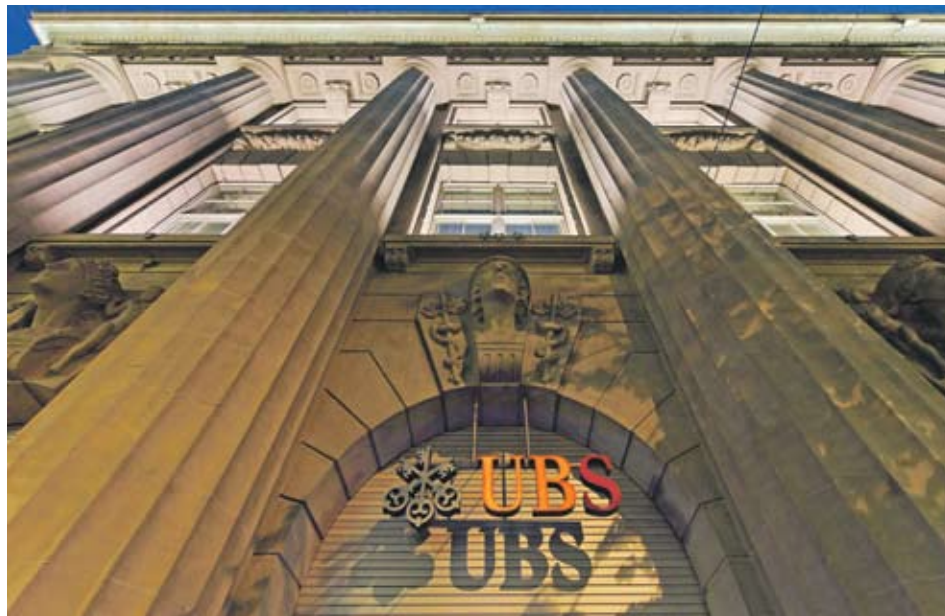
Кина Драгнева

Брокер на UBS донесе загуби за над 2 млрд. USD от незаконни сделки

Това е поредният гаф на банката, който срива репутацията ѝ сред инвеститорите и клиентите

Акциите на най-голямата швейцарска банка UBS се сринаха стремглаво, след като брокер на финансовата институция причини загуби на стойност над 2 млрд. USD заради извършването на неразрешени банкови операции. В ранната търговия на Цюрихската борса акциите на банката се обезцениха с 9.6% до 9.88 CHF за брой, предадоха световните агенции.

“Дори когато сумите не са толкова големи, пак става дума за загуба на доверие, която представя UBS в лоша светлина”, коментира Клод Цендер, анализатор за ZKB, цитиран от Reuters. Експертите очакват за третото тримесечие финансо-

► Репутацията на най-голямата швейцарска банка се срива стремглаво

вата институция да отчете още по-големи загуби.

Лош късмет

Брокер от UBS е извършил

неразрешена брокерска операция в сектора на инвестиционното банкиране. От банката твърдят, че позициите на клиентите ѝ не

са засегнати. Инцидентът обаче предизвика паника сред тях, в резултат на която реагираха и инвеститорите, като рязко свалиха цената на акциите на банката на Цюрихската борса.

Големите надежди

В началото на годината очакванията за развитието на UBS бяха други. Тя трябваше да повиши капитала си с над 46 млрд. USD от инвеститори, включително и от швейцарската държава. Така щяха да бъдат компенсирани загубите от кредитната криза. Сред положителните планове на компанията беше и назначаването на главния изпълнителен директор на Бундесбанк Аксел Вебер за ръководител на UBS. Вместо това

В класацията Антигерои в борсовия свят

► С гафа си брокерът от UBS се нарежда в класацията на антигероите в борсовия свят, които са нанесли огромни загуби на своите компании. Той обаче не успя да свали от първото място главния брокер на хедж фонда Amaranth Advisors Браян Хънтър. Той бе обвинен в опит да манипулира фючърси за природен газ на “Уолстрийт”. Хънтър нанесе на компанията си

щети за 6.4 млрд. USD и тя фалира през 2006 г.

► Жером Кервиел пък изгуби 4.9 млрд. EUR (6.7 млрд. USD) от хазната на Societe Generale. Брокерът изгуби тази сума чрез несанкционирани операции и бе осъден да върне парите на банката.

► През 1996 г. Ясуо Хама-нака, главният брокер на японската корпорация “Сумитомо”, влезе в затвора за 8 години заради незаконни сделки с мек. Опитите му без разрешение да спекулира с метала нанесоха на “Сумитомо” щети за 2.6 млрд. USD.

обаче нетният приход на финансовата институция е само 2.82 млрд. USD.

“Изглежда, банката е не-реформирана, има проблем с управлението на риска и в крайна сметка е неустойчива. Това може да бъде критична повратна точка в стратегията на UBS”, коментира Саймън Моан, ръководител продажби и дистрибуция в MF Global.

Прегисторията

UBS търпи негативи от няколко години насам. Между 2007 и 2008 г. финансовата институция отчете загуби за почти 28 млрд. CHF и трябваше да бъде спасявана от държавата. През второто тримесечие на тази година концернът отчете слаби резултати,

вследствие на които печалбата за първата половина на 2011 г. намалю с една трета до 3.9 млрд. CHF (3.35 млрд. EUR) спрямо същия период на миналата година. Заради това ръководството на банката взе решение за сериозни съкращения. Общо около 3500 служители ще бъдат освободени от работа. По този начин до края на 2013 г. UBS планира да намали годишните си разходи с около 2 млрд. CHF. Най-вероятно обаче раздялата с хилядите служители ще струва на банката около 550 млн. CHF обезщетения, като 450 млн. от тях ще бъдат записани предимно в отчета за третото тримесечие.

Елена Петкова

9.6

► процента е сривът на цената на акциите на UBS на Цюрихската борса

2.82

► млрд. USD са нетните приходи на банката за първите три месеца на годината

550

► млн. CHF ще струва на UBS отстраняването на 3500 от служителите

Рецесия

Швейцарската централна банка в защита на франка

► Централната швейцарска банка обяви, че е

готова да предприеме по-нататъшни мерки, за да защити франка и да не се стигне до рецесия, съобщиха Bloomberg.

► Преди няколко дни Централната швейцарска банка постави таван на националната валута от

1.20 CHF за евро и обеща да закупи чужда валута в големи количества, за да защити икономиката.

► Финансовата институция дори прогнозира, че растежът на икономиката ще спре в началото на втората половина от годината.

GM и Chrysler удължиха договорите си със синдиката на автомобилните работници

Въпреки тежките преговори синдикатът не постигна очаквания успех за заплатите на 113 хил. работници и преговорите продължават

General Motors и Chrysler се съгласиха да удължат трудовите договори със синдиката на автомобилните работници в четвъртък, съобщава Reuters. Въпреки това синдикатът не успя да постигне очаквания успех за заплащането на 113 хил. работници. Подобна сделка беше сключена и с Ford във вторник. Срокът на договорите между синдиката и трите производителя изтече в сряда.

Индикатор за индустрията

Разговорите между синдиката и детройтските

автопроизводители се наблюдаваше като индикатор за промяната на индустрията след почти пълното ѝ сриване преди две години. Очакванията бяха, че е постигната предполагаема сделка с поне една от трите американски компании преди изтичането на сегашния четиригодишен договор.

Синдикатът иска увеличение на заплатите за новите работници, които се наемат със заплата между 14 и 16 USD на час, което е наполовина от това, което взимат старшите работници във фабриките. Преговорите между синдиката и GM прекъснаха рано в четвъртък и се предвижда да продължат на сутринта.

Позициите на компаниите

General Motors са били приоритет на синдиката, тъй като компанията ясно заяви, че няма да

приеме сделка, която ще направи заплащането на труда по-скъпо, отколкото в компании като Toyota и Honda. Производителите казаха, че искат заплатите на работниците да са обвързани с целевите резултати на компаниите, включително и с печалбата и качеството на автомобилите.

Това е и причината фокусът по време на разговорите около заплащането да е бил върху стойността на еднократните бонуси при подписване на договор и споделяне на приходите от печалба, които ще бъдат изплатени на 49 хил. работници в GM, представени от синдиката.

Разговорите с Chrysler бяха прекратени късно в сряда, след като изпълнителният директор на компанията се скара на синдиката за това, че не изпълнява задълженията

СНИМКИ BLOOMBERG

си към компанията, данъкоплатците и работниците. В писмо до президента на синдиката Боб Кинг изпълнителният директор

Сержо Марчоне пише, че е наясно, че компанията му е най-малката от трите производители на автомобили в Детройт, но

това не я прави по-малко значима. Chrysler потвърди, че е пратено писмо, но отказа да коментира съдържанието му. □

Регионални индекси

Бенчмаркът на БФБ замръзна

Sofix: 365.46↓ **-0.01%**

Основният македонски индекс се понижи

MVPI: 2230.41↓ **-0.10%**

Основният индекс в Сърбия отчете лек ръст

BELEX15: 595.82↑ **+0.77%****Число на геня****Обем****33 248**

▶ акции на "Химимпорт" АД бяха изтързувани на БФБ, като цената им се повиши минимално

Световни индекси

Американските акции започнаха търговията със скок

Dow Jones: 11 330.17↑ **+0.74%**

Германският индекс регистрира силен ръст

DAX: 5504.87↑ **+3.08%**

Японският измерител се оцвети в зелено

Nikkei 225: 8668.86↑ **+1.76%****Повишение****Commerzbank****7.19%**

▶ до 1.73 EUR поскъпнаха акциите на германската банка

Ръст**Allianz****6.52%**

▶ до 65.63 EUR поскъпнаха акциите на германския застраховател

Златото поевтиня рязко заради сигнали за успокояване на дълговата криза

Вливането на средства в европейските икономики доведе до спад в цената на ценния метал

Златото поевтиня до двуседмично дъно при появата на сигнали, че европейските банки ще имат достатъчно средства до края на годината. Това успокои пазарите, че дълговата криза в региона няма да се задълбочи, и понижи търсенето на метала като алтернативна инвестиция.

Помощ за банките

Европейската централна банка координира мерки заедно с политиките за оказване на помощ на финансовите институции с цел да се преодолее кризата. Акциите се покачиха в САЩ и Европа, след като Германия и Франция дадоха уверението си, че Гърция ще остане част от ЕС. Китай пък обяви възможност да закупува евро-

пейски облигации. Според Франк Макгий, дилър в Чикаго, за момента ЕЦБ е успяла да намери "лепенка" за ситуацията.

Фючърсите

Фючърсите на златото за

доставка през декември спаднаха с 39.90 USD, или с 2.2% до 1786.60 USD. Досега тази година ценният метал е поскъпнал с 29%, достигайки рекордните 1923.70 USD на 6 септември. "Няколкото

успокояващи думи от френските и германските лидери относно затрудненото положение на Гърция помогнаха много да се успокоят страховете от фалит", коментира Ник Треветан, старши стратег в "Австралия и Нова

Зеландия банкинг груп". По неговите думи обаче цената бързо може да скочи пак до 1900 USD.

Координирани действия

Европейската централна

банка коментира, че ще координира действията си с Федералния резерв и други централни банки за изпълнението на три операции, свързани с осигуряване на ликвидността на долара. Цената на златото продължава възходящата си тенденция за 11-а поредна година, което е най-дългата печеливша серия от поне 1920 г. насам, заради желанието на инвеститорите да диверсифицират вложенията си в ценни книжа и валути.

От Изток

Китай има желанието да купува еврооблигации в определени граници, коментираха китайски анализатори. Френският президент Никола Саркози и германският канцлер Ангела Меркел заявиха в изявление, че са убедени за бъдещето на Гърция в еврозоната.

Фючърсите на среброто за доставките през декември спаднаха с 43.3 цента, или 1.1% до 40.10 USD/тр.у. **П**

▶ Заради незапомнената суша в щата Тексас правителството на САЩ прогнозира, че 33% от реколтата на памук ще бъде изгубена. Това е повече от рекордните 27%, които бяха унищожени от горещото време през 1933 г. За това, което остане от реколтата им обаче, фермерите могат да очакват много високи цени - близо 2 USD/kg, смятат анализатори

СНИМКИ BLOOMBERG

Цена (HCA) на негустрибутивна единица клас А за 14.09.2011 г.		
Pioneer Funds u Pioneer P.F.	Pioneer Funds u Pioneer P.F.	
	USD клас	EUR клас
Pioneer Funds - Американски Фонд Пайъниър	5,22	3,82
Pioneer Funds - Акции от Средиземноморския регион и Развиваща се Европа	21,6	15,8
Pioneer Funds - Японски акции	2,33	1,7
Pioneer Funds - Акции на развиващи се пазари	9,71	7,1
Pioneer Funds - Акции Китай	10,4	7,61
Pioneer Funds - Акции от Азия без Япония	7,84	5,74
Pioneer Funds - Европейски потенциален	97,54	71,34
Pioneer Funds - Американски компании със средна капитализация	7,14	5,22
Pioneer Funds - Водещи Европейски Компании	5,92	4,33
Pioneer Funds - Глобален екологичен	184,81	135,18
Pioneer Funds - Облигации на развиващи се пазари	13,09	9,57
Pioneer Funds - Американски високодоходен	9,18	6,72
Pioneer Funds - Стратегически доход	9,25	6,76
Pioneer Funds - Европейски корпоративни облигации	9,66	7,07
Pioneer Funds - Европейски облигации	10,74	7,86
Pioneer Funds - Краткосрочен в щатски долари	6,11	4,47
Pioneer Funds - Краткосрочен в евро	8,41	6,15
Pioneer Funds - Глобален селективен	63,02	46,09
Pioneer P.F. - Евро ликвидност		51,23
Pioneer P.F. - Глобален дефанзивен 20	8,07	5,9
Pioneer P.F. - Глобален балансиран 50	63,99	46,8
Pioneer P.F. - Глобален промени		44,06
Pioneer Funds - Стоков Алфа	65,82	48,14
Pioneer Funds - Глобални Облигации Агрегатен	92,11	67,38
Pioneer Funds - Европейски акции стойност		56,09
Pioneer Funds - Американски ръст фундаментален	111,97	81,9
Pioneer Funds - Глобален гъвкав	90,71	66,35
Pioneer Funds - Абсолютна доходност мулти стратегия		52,64
Общо активи от директни продажби на Pioneer Funds u Pioneer P.F. в България (без прокумт Авангард)	€ 77 943 170	

С условията за инвестиране в Pioneer Funds (Фондове "Пайъниър") и Pioneer P.F. (Пайъниър П.Ф.) можете да се запознаете във всички клонове на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД или на адрес www.pioneerinvestments.cz/bg, УниКрегит Булбанк АД създаде безплатната телефонна линия 0 800 14 000 (Телефонната линия е на цената на един градски разговор, независимо откъде се обажате.). Предишните резултати от дейността на Фонда нямам по необходимост връзка с бъдещите резултати от тази дейност. Стойността на инвестициите и доходът от тях могат да се повишат, но и понижат без гаранция за печалба и при съществуването на риск за инвеститорите да не си възстановят пълния размер на вложенията от тях средства. Инвестициите във Фонда не са гарантирани от гаранционен фонд, създаден от държавата, или с друг вид гаранция.

АВТОПАРИ

ГАЗ ЗА ИКОНОМИЯ

Технически данни Dacia Duster 4x2 LPG

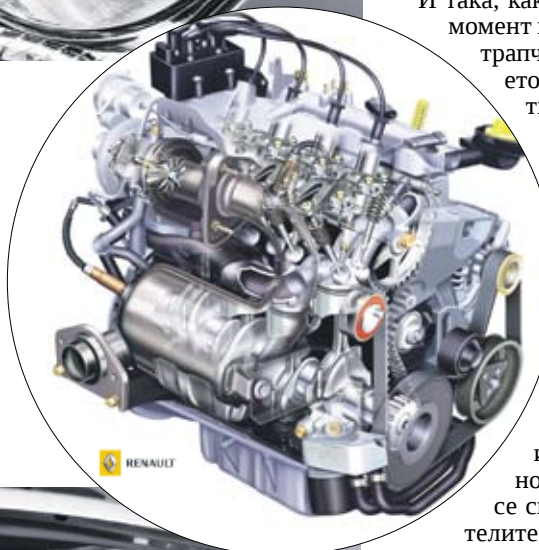
Двигател: **редови 4-цилиндров**
 Работен обем: **1598 куб. см**
 Мощност: **105 к. с./75 kW**
 Въртящ момент: **144 Нм при 3750 об/мин**
 Трансмисия: **5-степенна автоматична**
 Тегло: **1205 kg**
 Ускорение: **0-100 км/ч: 12.4/12.8 сек**
 Максимална скорост: **165 км/ч**
 Среден разход: **7.2 (9.1) л/100 км**
 Емисии CO2 на км: **167 (146) g**
 Цена на тестовия автомобил: **26 090 лв.**

Dacia Duster LPG дава нова алтернатива

През миналата година на пазара излезе кросувърът Dacia Duster, което никак не беше случайно. Европа имаше нужда от бюджетен джип, който да задоволи големия интерес към високопроходими, непретенциозни автомобили, предлагащи пространство, ниски цени за следпродажбено обслужване и приятен дизайн.

И така, какво предлага Duster до този момент на цена от 20 000 лв.? Ненатрапчиво, масивно излъчване, което в никакъв случай не акцентира върху парите, които сте похарчили. Това е важно, защото разумните покупки не би трябвало да предизвикват присмех. След това идват достатъчните за ежедневните екстри, както и конкурентното вътрешно пространство. Да, наистина интериорът има нужда от преосмисляне на материалите и някои детайли в него не изглеждат добре сглобени, но все пак отнякъде трябва да се спести. Пести се и от двигателите, които са три на брой - два дизела и един бензин, като първите определено са за предпочитане.

Пакет "Лукс"

Включва алуминиеви джанти 16 цола, хромирани надлъжни релси на покрива, хромирани елементи под праговете на вратите, предната и задната броня, хромирани странични огледала и силно затъмнени задни стъкла.

Простор

Интериорът побира до петима пътници, багажникът има обем 475 литра, а при сгъната задна седалка може да бъдат натоварени предмети с дължина 2.65 метра.

Абсолютно безсмислено е в този клас автомобили да залагат на високо оборудване. То само ще надуе цената и първоначалната идея ще отиде по дяволите. Така че е по-логично да застанете смело пред огледалото и да си кажете, че искате евтин джип.

Другата дилема пред евентуалния купувач е дизел или газ/бензин. В най-евтиния дизелов вариант Duster с 90 к. с. и предно предаване струва 27 190 лв. Значителната разлика се дължи на по-високото ниво на оборудване, което за дизелите е стандарт. Ако се върнем на Duster LPG обаче, става ясно, че той изразходва 9.1 литра газ на всеки 100 км пробег. Паричната стойност на това е по-малко от 12 лв., като разходите за гориво по дизелов Duster са идентични. Същото разстояние на бензин ще изминете за 5 лв. отгоре. Освен тези числа предимството на газа е, че винаги имате резервен план, един вид сте хибрид.

Иначе Duster си е Duster - симпатичен автомобил, който върши работа. Това е и главната му цел - да ви отведе където пожелаете, сервизното обслужване да не натоварва бюджета ви, а когато нещо се случува, да разчитате на цени за части, близки до тези за автомобил втора употреба. И това, ако гаранцията е изтекла.

Разликата в ускорението до 100 км/ч на стандартен бензинов Duster и LPG версията е 1 секунда, което се дължи главно на допълнителното тегло на газовата бутилка. Ако изпробвате качествата на двата типа гориво на Duster LPG, ще отчетете разлика 0.4 секунди в полза на бензина (12.4/12.8 сек). На пътя това почти не се усеща, а и адреналинът от високите скорости не е в амбициите на Duster.

Равносметка

Ако Dacia Duster е сред вашите фаворити за нов автомобил, ще трябва да преглътнете някои от неговите недостатъци. След 120-130 км/ч в купето става шумно, седалките са твърде меки и при дълъг път гърбът може да ви заболи, срещат се и несвършенства в интериора, но разполагате с добра видимост, достатъчно място за пасажери и багаж, нисък тунел, което позволява комфортна позиция на средната седалка отзад, добре изчислени за офроуд надвеси, приятен външен вид с мускулести калници и най-важното - ниска цена. Наистина нещата са толкова прости - ако сте бунтар, вземете си евтин Duster на газ или базов Duster 4x4. Ако искате екстри и повече уют, излезте от шоурума на Dacia и влезте в съседната врата с надпис "Nissan".

Драгомир Попоов

Новост

Докато инженерите работят по фейслифт версията на Duster, маркетинг екипът реши да поднови дискусиата за модела, лансирайки версия с фабрична газова уредба. Тя добавя 1500 лв. към цената на бензиновия Duster и е проектирана от Landi Renzo. Като пари това означава следното. Базов Duster 1.6 105 к. с. заедно с уредбата ще ви струва около 22 000 лв., за които получавате супербазов кросувър с предно предаване, с който можете да изминете 1000 км с пълен резервоар бензин и бутилка газ, която е разположена в отсека за резервната гума. LPG версията на Duster не се предлага за 4x4 вариантите, така че ще трябва да се задоволите с проходимостта и останалите удобства на SUV класа, но не и с наличието на заден диференциал.

WEEKEND

Занаят на инат

Напук на всички две момичета решават да отворят "ЗаИнатчийница за приложна магия" и да покажат на обикновените работещи хора, че и те могат да правят изкуство

Сещате ли се за онези хора, които имат златни ръце? Те могат да направят гердан или рамка за снимка от най-неочакваните неща и въображението им не се спира пред нищо. Проблемът е, че днес повечето такива хора са затворени в офиси и единственото нещо, което правят ръцете им, е да тракат по клавишите.

С мисълта за тези хора Злата Златкова и Милена Георгиева решават да направят нещо много смело - да отворят занаятчийница за приложно изкуство. Това е място, където можете да си направите бижу, да се научите да украсявате със салфетки или да състарявате мебели. Програмата на ателието не се ограничава в нищо, в нея има място всичко, свързано с изкуство - от фотография и шапкарство през керамика, декупаж* и кракле** до свещарство.

Да изхърлиш товара

"Това е терапия. Ако човек е на работа по 10 часа на ден и после трябва отново да се прибере вкъщи, той няма къде да отиде да се разтовари", споделя собственичката Злата Златкова. Тя разказва, че хората идват просто за да опитат, и постепенно се запалват по приложното изкуство. "Имаше едно момиче, което твърдеше, че това е денят, който чака с нетърпение. За да се разтовари, да помачка глина, да предаде енергията си в това, което прави", допълва Злата. На курсовете идват всякакви хора - адвокати, журналисти, хора на свободна практика. Рядко

Теогора Мусева
teodora.mousseva@pari.bg

идват мъже, но и това се е случвало. "Имахме един хевиметълист, с кубинките и мешката, който идваше на курса по керамика и правеше много красиви неща", смее се Злата.

Занаяти с танго

Всъщност ателието е замислено като магазин, в който всичко се майстори на живо, така че хората, минавайки покрай витрината, да виждат какво се прави. "За съжаление не успяхме да намерим подходящото място, защото искахме да е с определен дух и вид. Сега всички магазини са много лъскави, с алуминиеви витрини, а ние искахме стара дървена дограма, тип 50-те години. Това се оказа естествено невъзможно в централната част на София."

След дълго търсене Злата и Милена решават, че концепцията трябва да е друга. Накрая през януари двете приятелки наемат голям апартамент със свои приятели, които имат школа по танго. "В момента, в който видяхме апартамента, бяхме категорични, че това е нашето място", разказва Злата. И така, докато в едната стая ръцете правят магия, в другата краката отмерват

►Съсобственичката на "ЗаИнатчийница за приложна магия" Злата Златкова води курсовете по свещарство сама

танго.

Сега всяка събота в ателието се провеждат най-различни курсове.

Име по погрешка

Името "ЗаИнатчийница за приложна магия" всъщ-

ност се ражда от лапсус. "Дълго време търсихме име, а то не идваше и не идваше. Накрая решихме, че самичко ще си дойде. Искахме хубава българска дума, защото е много лесно да го кръстиш "арт

шоп" или нещо подобно", споделя Злата. И една вечер на разговор на чаша вино по погрешка се появява смешната думичка "заИнатчийница".

"Решихме, че напук на кризата ще отворим мяс-

то за изкуство", обяснява собственичката. Всички ги предупреждават, че моментът е неподходящ и че нямат шанс за оцеляване. "Ние пък казахме: "Няма пък" и го направихме на инат."

Начинанието се оказва поне десет пъти по-трудно, отколкото си го представят. "А си го представях много трудно." Причината е в липсата на пазар в България. Според Злата българинът няма културата да подарява изкуство. "Той ще потърси всяко друго нещо, което е приложимо в живота, без то да има стойност на изкуство. Много малко са хората, които го правят, но все пак, слава Богу, ги има", допълва тя.

Уъркшопи със заряд

Постепенно в ателието започват да се правят уъркшопове. "Решихме, че

Новости Въведение във фотографията

►Тази година занаятчийницата е заложила на фотографията. Тя ще предлага професионални курсове с големи имена в бранша като Иван

Кафеджийски, който има 40-годишен опит като преподавател. Той ще води годишен курс за кандидат-студенти по фотография. Според двете момичета такъв курс в момента не се предлага. Има частна подготовка, но не и програма, която да предложи

всичко "от-го". Този сезон ателието предлага и уъркшоп по ксианотипия и албуминова фотография. Това са химически процеси, чрез които се създава фотография, но върху акварелна хартия. Курсовете са подходящи и за деца.

” Решихме, че напук на кризата ще отворим място за изкуство. Казахме: "Няма пък", и го направихме на инат

Злата Златкова

Курсове в "ЗаИнатчийница за приложна магия"

17 СЕПТЕМВРИ

13-16 Ч СВЕЩОЛЕЕНЕ
16-18 Ч ДЕКУПАЖ С КРАКЛЕ

3 ОКТОМВРИ

КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ КУРС ПО
ФОТОГРАФИЯ С ПРЕПОДАВАТЕЛ
ИВАН КАФЕДЖИЙСКИ
150 ЧАСА, ПОНЕДЕЛНИК И СРЯДА

6 ОКТОМВРИ

КУРС ПО ФОТОГРАФИЯ ЗА НАЧИНАЕЩИ
С ПРЕПОДАВАТЕЛ ПЕТЪР ПЕТРОВ, ФО-
ТОЖУРНАЛИСТ
40 ЧАСА, ВСЕКИ ЧЕТВЪРТЪК
КУРСЪТ НАБЛЯГА НА ПРАКТИКАТА
ВКЛЮЧВА ПЛЕНЕРИ, РАЗХОДКИ НАВЪН
И ЛЕКЦИИ НА ГОСТ-ЛЕКТОРИ
НА РАЗЛИЧНИ ТЕМИ

8 ОКТОМВРИ

ЦИАНОТИПИЯ И АЛБУМИНОВА
ФОТОГРАФИЯ С ПРЕПОДАВАТЕЛ
ПЕТЪР ВЛАХОВ
12 ЧАСА, СЪБОТА

15 ОКТОМВРИ

КУРС ПО 3D ФОТОГРАФИЯ С
ПРЕПОДАВАТЕЛ ИВАН КАФЕ-
ДЖИЙСКИ
12 ЧАСА, СЪБОТА

15-16 ОКТОМВРИ

ПРАКТИЧЕСКИ СЕМИНАР "КОН-
ЦЕПТУАЛНА ФОТОГРАФИЯ"
(ЗАСНЕМАНЕ НА МОДЕЛ ВЪВ
ВЪНШНИ УСЛОВИЯ, ПОДГОТОВ-
КА И ОРГАНИЗАЦИЯ) С ВОДЕЩ
НЕНЧО БАЛКАНСКИ

щом няма да можем да продаваме изкуство по начина, по който искаме, ще заложим на курсовете", обяснява Злата. По думите ѝ в София се предлагат малко такива занимания за възрастни.

Двете приятелки решават, че тази ниша е добра. "И наистина се оказа, че работи", споделя Злата. Новината за ателието се разпространява от уста на уста сред тесен кръг от хора, който постепенно се разширява.

Така в "заИнатчийницата" идват и най-различни хора на изкуството, които започват да водят курсове. "Получи се нещо страхотно, защото това са хора, които правят нещата с хъс. Те просто обичат това, което правят, и успяват да заралят другите хора с ентузиазма си", разказва Злата.

Понеже в ателието има

място за малко хора, курсовете никога не са препълнени. "Ако тук могат да седнат осем души, за нас максимумът е шест", категорична е Злата. За нея е важно хората да имат свобода и пространство да работят, преподавателят да може да обърне внимание на всекиго. "Отворени сме и към всички артисти, които имат желание да покажат някъде нещата си."

А магията се крие...

Все пак вестта за ателието се разпространява и чрез плакати на стратегически места, както и в Google, AdWords и Facebook. "Бях принудена да се науча да управлявам сайта и много други неща", разкрива Злата и допълва, че се надява следващата година да наеме хора, които да я отменят.

"Има ужасно много работа", казва собственичката, която в момента се занимава

само със занаятчийницата. Тя се надява следващата година да успее да си избие инвестицията. "Лятото беше трудно", признава Злата. "През лятото хората са в отпуска, няма как да се направи продължителен курс, от който обикновено се печели. Надявам се този сезон и следващата година да обърнат нещата", споделя тя.

"А защо приложна магия?", пита Злата. "Това е магия", отвръща ми тя. "Една буца кал се превръща в нещо изключително красиво. Да видиш лицата на хората, когато погледнат готовия продукт, е невероятно. Да видиш усмивките на хората, когато си тръгват, удовлетворени, че са направили нещо красиво - та те просто не са вярвали в себе си, че могат да го постигнат! И това е магия. Наистина е магия."

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

►В занаятчийницата се украсяват всякакви неща - от шапки, през мебели до полилеи

**Кракле е напукваща техника. Чрез нанасяне на химикала "кракле" върху боята на различни предмети се получават пукнатини. Така дадена мебел, рамка или кутия за бижута придобиват старинен вид. Думата "кракле" означава "пукнатина".

*Декупаж е лесна, но трудоемка техника за изрязване на хартиени елементи (например от салфетки се изрязват цветя и други фигури), а те се залепват върху дадена повърхност, която искаме да украсим. След това вече украсеният предмет се лакира.

Градско стопанство

Как богатият избор на “пластмасови” зеленчуци мотивира хората от града да практикуват земеделие на терасата

Да станеш от леглото, да излезеш на балкона и да си откъснеш вкусен домати за закуска. За някои хора в града това може да е мечта, но все повече започват да го превръщат в реалност. Причините се оказват различни - масовото навлизане на безвкусни зеленчуци, високата цена на биопродуктите или хоби, което изхвърля напрежението от работата.

“Постепенно осъзнах как съм загубила своята независимост по отношение на храната, с която се храня”, обяснява Вера Петканчин, която работи като организатор на обученията по предприемачество за ученици, но е и един от най-популярните доброволци природозащитници. Доматът, който ми откъсва, наистина има стипчиво-сладък вкус, като от детството.

Вера е израснала в града, където почти никой не отглежда храната си. За нея зависимостта от практиките на прекупвачи и производители, които отглеждат продукти на огромни площи и ги пръскат с пестициди и хербициди, се е превърнала в голямо ограничение и зависимост. В същото време тя е на мнение, че биопродуктите са нереално скъпи, тъй като търсенето е голямо, а предлагането малко.

Възможностите за партньорство

Според Вера най-добрият вариант за едно семейство е да се снабдява с част от пресните зеленчуци от собствена градинка. Възможно е дори няколко домакинства да се комбинират и накрая да си разменят реколтата. “Само на моята улица открих още две се-

мейства, които си отглеждат домати, ягоди, марули и други неща тази година”, споделя Вера и все пак признава, че е невъзможно да се покриват изцяло нуждите от пресни зеленчуци и плодове. “Но колкото повече, толкова по-добре.”

Всеизвестно е, че въздухът в София е мръсен, но това не пречи да се отглеждат здрави растения, тъй като по-важна за растенията е почвата. Когато човек отглежда сам зеленчуците си, знае, че нито почвата, нито самите зеленчуци са били третирани с химикали.

По-лесно е да се отглеждат растения в предните или задните дворове из кварталите с къщи или по-ниски кооперации, признава Вера, защото в повечето случаи има достатъчно слънчеви часове на ден. Тя живее в кооперация с двор и успешно използва него, отколкото балкона си.

С визия за оптимизация

Вера предлага покривите на големите блокове да се превърнат в градини, тъй като това са големи площи, които така или иначе не се използват за нищо. Смята, че и общината може да отдели пустеещи терени в града. Това биха били идеални места за обучение на деца, тъй като в момента те израстват все по-откъснати от земята. “Каквото и да правим, не можем да заменим природата със своите технологии”, отбелязва Вера.

Как се започва

“Без абсолютно никакъв опит първо започнах с малка площ в къщата, която имаме в едно село до Самоков. Но там ходя рядко и не мога да

поддържам голямо разнообразие от зеленчуци, някои изискват по-редовни грижи.

Затова тази година реших да опитам с домати на терасата в София”, разказва Вера.

През февруари тя прави разсад от семена, които взема от баба си в Ямбол. Оказва се, че разсадът се развива много добре в слънчев хол на четвъртия етаж, заради което накрая Вера се оказва с 50 кофички с разсад, които се чуди какво да прави. Засажда 8 корена в саксии на балкона и 6 в предния двор. По-голямата част от разсада отива в градинката на баба й в Ямбол, но някои приятели и колеги също получават по 3-4 корена, тъй като са много запалени по идеята.

Само заради вкуса ли

“Мисля, че го правя и заради чувството да отгледаш живо същество сам и да се грижиш за него”, казва Вера. Споделя, че когато зеленчуците и плодовете израснат и узреят, няма чак толкова желание да ги изяде, а по-скоро се радва, че е успяла да се грижи добре за тях.

“Работата с пръстта и растенията действа много успокояващо, зареждащо и удовлетворяващо”, споделя Вера.

След успеха с доматите тя засажда босилек, копър и магданоз. Освен това приготвя копривен тоник за подсилване на растенията, за който прочела в книга за биодинамично земеделие.

Плановете за годината

За следващата година Вера има планове да превърне част от задния двор на

” Мисля, че го правя и заради чувството да отгледаш живо същество сам и да се грижиш за него

” Без никакъв опит започнах с малка площ в къщата, която имаме в едно село до Самоков. Но там ходя рядко и затова тази година реших да опитам с домати на терасата в София

Вера Петканчин

сградата, в която живее, в градина с по-голямо разнообразие. Тази идея за нейна изненада дошла от майка й, която първоначално била доста скептична за “земеделското” начинание и се оплаквала, че саксиите задръствали терасата.

По-трудно или по-лесно

“В някои отношения е по-трудно, но в други е по-лесно да се отглеждат зеленчуци у дома”, казва Вера. Разсадът според нея расте много по-добре в апартаментата.

Основните затруднения идват от недостига на място и от липсата на достатъчно почва. Това се отразява най-вече на размера, като тази година доматите на Вера не са станали толкова големи, колкото на баба й, защото са расли в саксия, която по никакъв начин не може да предостави толкова почва, колкото има на двора, и ограничава растенията.

Повечето хора казват, че в града доматите няма как да се опрашат, но Вера не е имала проблеми в това отношение. Тя казва, че все още има достатъчно мухи, дори и пчели по терасите ни, за да свършат тази работа. За по-сигурно

с разтръскване на цветовете това се гарантира напълно.

Най-подходящите култури за отглеждане в градска среда са всякакви подправки, марули, ягоди - растения, които не изискват много голяма площ и се развиват добре в саксия. И въпреки че Вера е отглеждала домати на балкона, тя смята, че ще им е по-добре в двора, тъй като там може да се постигне по-дълготрайно задържане на влага и да се разреждат поливанията.

А разходите

Основният разход на Вера е за компост, който се добавя към дворната пръст, за да се запълнят саксиите за доматите. “Ако имам компостер, за което съм кандидатствала към моя район “Лозенец”, кош за компостиране или малка ферма за червеи, сама ще си произвеждам компост и този разход също ще отпадне”, обяснява тя.

Тя смята да направи собствена ферма за червеи, тъй като те преработват хранителните отпадъци до биохумус с високо качество. Според нея при по-голяма градина единица продукция ще излиза още по-евтино. “Ако тук вклю-

чим и спестените разходи за лекарства поради това, че консумираш по-здравословна храна, мисля, че сметката става съвсем ясна”, убедена е тя.

А време откъде

Отглеждането на зеленчуци в градски условия не е твърде времеемко занимание, поне когато количеството не е огромно. Градското градинарство отнема на Вера не повече от четири часа на седмица, а в много случаи и по-малко. Най-времеемката работа е пресаждането на разсада домати в кофички от кисело мляко

▶ На терасата си Петко Цветков отглежда домати, различни сортове чушки, подправки и госта цветя

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

и след това пресаждането от кофичките в големите саксии, споделя тя.

“После имаше период, в който домати бяха нападнати от мушички, които щяха да им изядат листата. След консултация с приятелка, която се е занимавала доста време с биоземеделие, приготвих препарат от сапунена вода, смесена със ситно нарязан чесън, люти чушки и лайка и пръсках домати с него”, разказва Вера.

Самообучение

Всъщност основно внимание се отделя на четенето и образоването, за това как

се правят нещата. Много неща според Вера може да се научат и от книги, които вече са достъпни и на български език.

А по-вкусни ли са зеленчуците? “Абсолютно и безспорно!”, отговаря Вера. Тя признава, че не са кой знае колко големи, не са и много, но със сигурност са значително по-вкусни. “Убедена съм, че това е нещо, което всеки може да прави, стига да има желание и малко повече воля, за да преодолее скептицизма и коментарите.”

Теогора Мусева
Илия Темелков

4

► часа седмично отнема на Вера градското градинарство

Интервю Петко Цветков, и.д. изпълнителен директор на Българска фондация “Биоразнообразие”

Досегът със земята изключително разтоварва от работата в офиса и от компютъра

► **Господин Цветков, как ви гоуде идеята за градинка на балкона?**

- Винаги съм отглеждал растения у дома или на терасата. Досегът със земята разтоварва изключително много от постоянната работа в офиса или с електронните машини и компютри.

От три години отглеждам различни сортове люти чушки на терасата. От 2011 г. от случайно поникнали домати се развиха няколко растения, които дадоха плод. Особено интересно ми се стори да отглеждам растения, които служат за храна.

Реших да експериментирам и с подправки като чубрица, кориандър, босилек и хрян. Посадах и растения, които предпазват другите от някои болести - такива растения са турско цвеле и невенът.

► **По-трудно ли се гледат плодове и зеленчуци в градовете и зеленчуци в градовете условия?**

- Основното ограничение е свързано с пространството и нуждата от по-големи съдове и количества почва за засаждане на растенията. Но ако има по-широка тераса и желание, тези препятствия постепенно се преодоляват.

Редовното поливане, особено в горещите летни месеци е друг съществен елемент от успешното отглеждане на плодове и зеленчуци в домашни условия. В същото време не трябва да се прекалява с водата.

Отстраняването на плевели и насекоми също е важно. Но е предизвикателство да се избегнат пестицидите. По-лесно се решава проблемът с наторяването с компостиране на растителни отпадъци от кухнята. Но то трябва

да се прилага внимателно поради риска от привличане на хлебарки!

► **Какви плодове и зеленчуци може да се гледат в апартамента? Какво е особено при гледането им?**

- Някои сортове чушки, особено лютиви, може успешно да бъдат отглеждани. Подправки като чубрица, босилек, магданоз не представляват особена трудност за отглеждане. Доматите при внимателно поливане и добра почва също плододават успешно и са много вкусни.

► **Излиза ли по-евтино?**

- Не съм мислил за цената, но със сигурност разтоварването с грижата за растенията е незаменяемо и неоченимо като стойност. Поради ограниченията на пространството не може да се очаква производството на големи количества от плодовете и зеленчуците, но подправките биха могли да задоволят нуждите на едно домакинство.

► **Колко време отнема грижата?**

- Средно по около половин час на ден в зависимост от броя на растенията. За засаждане и подготовка на съдове и почва ми е отнело някоя и друга събота или неделя.

► **По-вкусни ли са?**

- Вкусът на домати е несравним, отдавна не бях опитвал толкова истински на вкус домати - сладко-кисели. А лютите чушки може до известна степен да бъдат контролирани на лютивина с режима на поливане.

Теогора Мусева

” Поради ограниченото пространство не може да се очакват големи количества от плодовете и зеленчуците, но подправките задоволяват нуждите на домакинството

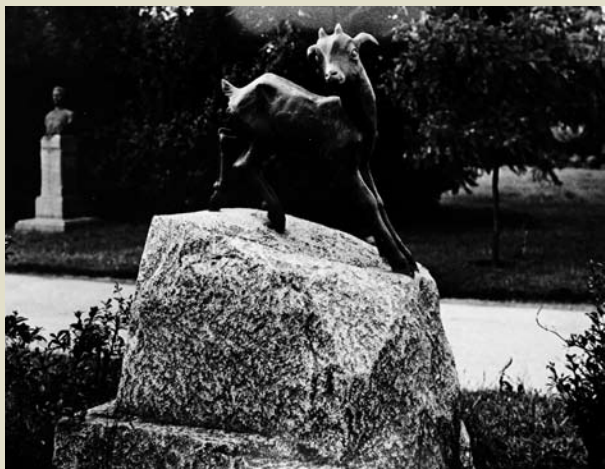
СНИМКИ ЛИЧЕН АРХИВ

Приказка от по-нови времена

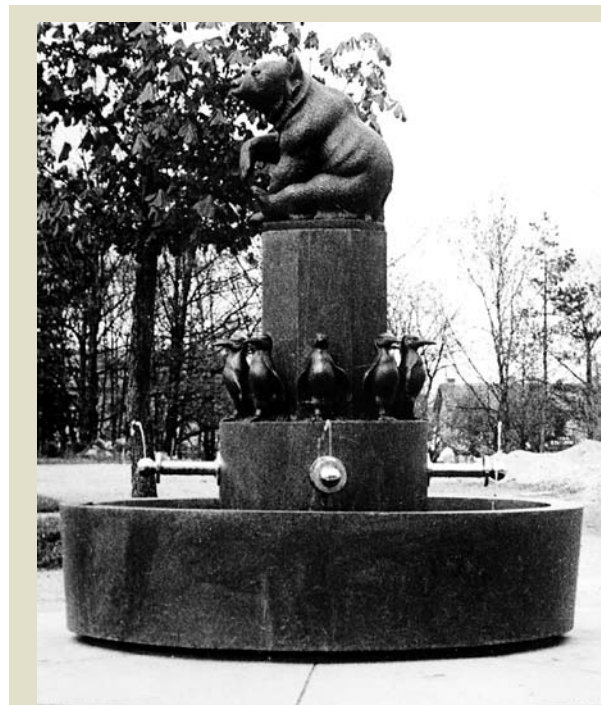
Спорадични спомени за София преди и София сега в навечерието на празника на столицата

Не, не е приказка, дори не е басня, макар че нашите герои подобно на тези в басните нямат нищо общо, а също като в приказките не съществуват.

Вече. Може би по-старите столичани, а също и някои не чак толкова стари ще се сетят за тези познати градски персонажи.

Нека започна с козлето. Спомням си го съвсем ясно. Беше с излъскани до златно от яздене гръб, рогца и уши - там, където се хващаш, като дръжки на велосипедно кормило. Започна ли да ви проблясва? Навярно и вас са водили да поездите козлето още преди да проходите добре, навярно и вие сте се опитвали да се задържите на лъскавия бронзов гръб, докато стискате ушите му. Е, няма го вече, тоест отдавна. Изприпкало е в тъмна доба, то тогава в началото на "прехода" (който измисли тоя евфемизъм за мизерията, е гений) какво ли не изчезна, та едно козле ли. Иначе беше в Борисовата градина.

Сега за мечката. Кротък и безобиден звяр, дори крайно дружелюбен на вид. В компанията на половин дузина пингвини. Кой знае, вероятно след като е слушала стоически половин век гърбом партийните заклинания на индианския кол на партията с партизанско име "Братската могила", нещо в нея се е пречупило, отдала се е пламенно на ленинизма и по "уляновския почин" е хванала гората. Хубаво, ама пингвините къде са? Във всеки случай цялата група не си е на мястото - до езерото с лилите, отново в Борисовата градина. Както се казва - крайно съмнително...

Остана момчето. Все пак човек, ще речеш, разумно същество. При това политически и обществено съзряло - нали в родната му градинка пред "Кристал" се роди демокрацията. Това момче обаче май го погуби известността, главозамай се. Или не, то всъщност трябва да е вече пенсионер. Може би пък не е могло да декларира години за трудов стаж? Честно казано, нямам подходяща версия за металния момък, но най-вече не мога да си обясня как така изчезна от центъра на столицата, като всички други се натискат за там.

В заключение - май тази приказка не се получи особено празнична, ама каквато е, такава. Нека ви кажа малко и за човека, благодарение на когото имахме тези малки симпатични и мълчаливи герои. Това е кметът инженер Иван Иванов. За съжаление отдавна покойник. Той е построил Рилския водопровод, докарвайки вода за столицата чак от Рила планина. На него дължим кестените по "Руски", павираните улици, десетки училища, две болници и какво ли още не. Иван Иванов

е роден през 1891 г. в Сливен. Завършил хидроинженерство в Германия. Кмет е от 1934 до 1944 г. През 1945 г. е осъден на доживотен затвор заради "фашизъм". След това се оказва, че без него не може да бъде завършен язовир "Искър". Отнето му е всичко, но е помилван, за да завърши строежа, което той прави. Умира в мизерия през 1965 г. Нека в деня на столицата си спомним за този мъж.

Пею Колев
Авторът е създател на сайта
www.lostbulgaria.com

